

Narodna banka mesečno 26 Din, za
inozemstvo 40 Din.

Uredništvo:
Ljubljana, Krištofova ulica 5. Telefon 100.
3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Maribor: Aleksandrova cesta 12. Telefon
št. 440.
Celje: Kocanova ul. 2. Telefon 100.190.
Rokopisi se ne vračajo. - Oglaš po tarifi.

JUTRO

Upravištevno Ljubljana, Prešernova ul. 54.
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelk: Ljubljana, Prešernova
ulica 4. Telefon št. 2492.
Podružnica Maribor: Aleksandrova cesta
št. 12. Telefon št. 455.
Podružnica Celje: Kocanova ulica št. 2.
Telefon št. 190.
Računal pri pošt. št. savodih: Ljubljana
št. 11.842; Praha št. 78.180; Wien
Nr. 105.241.

Ljubljana, 13. marca.

Jutri se sestane Vrhovni zakonodajni svet k svojemu prvemu zasedanju. Javnost, ki hitro pozablja, pričakuje, kakor se pogosto čuje, seje Vrhovnega zakonodajnega sveta kakor bi šlo za zasedanje nekakega novega parlamenta, ki bo, ker ni izšel iz volitev in ni strankarsko sestavljen, mogel tem uspešnejše posvetiti vse svoje sile stvarnemu zakonodajnemu delu. Mnogi mislijo, da gre za nekako depolitizirano Narodno skupščino, v katero so mesto politikov poklicani strokovnjaki in da bo torej Vrhovni zakonodajni svet sedaj v pospešenem tempu donášal potrebne nove zakone.

Temu nasproti je treba konstatirati, da Vrhovnemu zakonodajnemu svetu ne gre — kakor že ime samo kaže — nikakoli zakonodajna pravica. Edini zakonodajni faktor je po 6. januarju v naši državi kralj, odnosno vlada, ki vrši zakonodajno delo po kraljevi avtorizaciji in razglasa zakone, ki jih po njenem predlogu kralj (z ukazom) odobri odnosno potpiše. Formalna procedura je v smislu čl. 18. zakona o kraljevski oblasti in vrhovni državni upravi ta, da minister, ki pripravi zakon, tičoč se njegovega resorta, predloži svoj projekt ministrskemu predsedniku ter na to s podpisom predsednika vlade kralju v končno odobritev. Ministrski svet kot posebna korporacija, ki reprezentira voljo celokupne vlade, ne obstoja več. Na njegovo mesto je stopila odločitev ministrskega predsednika, ki izvzema nekatere slučaje, konzultira ostale člane vlade le, kadar in kolikor smatra to za potrebno.

Ministrski predsednik ima torej v zakonodajnem delu po novem stanju povsem drugačno funkcijo, nego popreje. On tako rekoč suplija — akoravno to seveda z državopravnega stališča ni točno — funkcijo, ki jo je preje imela Narodna skupščina. Da se predsednik vlade delo olajša in da se pred definitivno njegovo odločitvijo izve poleg mnenja resortnega ministra tudi mnenje strokovnjakov, ki znajo prečiti i stvarno i tehnično stran pripravljenega zakona, v to svrhu je bila uvedena institucija Vrhovnega zakonodajnega sveta.

VZS kot institucija pri nas ni nova stvar. Srbija in tudi Jugoslavija v svojih prvih letih je imela poleg parlamenta svoj zakonodajni svet kot obligatorično konzultativno instanco. To je bil stari Državni svet, ki je imel dvojno kompetenco. Bil je najvišje upravno sodišče, poleg tega pa je imel pravico in dolžnost ocenjevati vladne zakonske predloge, preden so bili izročeni Narodni skupščini. Zanjda leta je obstojal pri ministrstvu pravde poseben stalni zakonodajni svet, sestavljen iz juristov-strokovnjakov za vse grane zakonodajstva. Funkcija novega Vrhovnega zakonodajnega sveta je v stvari ista, kakršna je bila funkcija stalnega zakonodajnega sveta, samo da je bil ta posvetovalni organ ministra pravde, dočim je novi VZS posvetovalni organ ministrskega predsednika kot merodajnega činitelja nove zakonodaje.

Kompetenca VZS je natančno določena v zakonu od 1. februarja, s katerim je bil VZS uveden. VZS ima naloge, da »s strokovne in pravniške strani pregleduje in ocenjuje načrte zakonov, uredb in pravilnikov, ki jih izdelava posamezna ministrstva in ki mu jih pod predsednik vlade izroči v oceno. Zakon je torej povsem jasno očitral kompetenco VZS kot strogo posvetovalno. VZS pregleduje in ocenjuje predložene mu projekte, on ima gotovo pravico ter tudi dolžnost reči, da in v koliko je predloženi projekt dober ali slab in v koliko ter kako bi ga bilo spremeniti. Toda njegovo mnenje ni merodajno, predsednik vlade nanj ni vezan, on more, toda ne mora uvaževati kritiko in pripombe VZS. V zakonu sicer ni izrecno rečeno, toda v skladu s posvetovalno vlogo VZS je da njegove razprave ne bodo javne in da tudi ne bodo donosele formalni zaključki v smislu konkretnih spremenjalnih ali dopolnjevalnih predlogov, temveč je mišljenja v formi memorandumov ali pa ustmenih referatov v to svrhu posebej postavljenega »stalnega referenta«. V tem oziru je kompetenca VZS celo ožja nego je bila kompetenca prvejšnega Stalnega zakonodajnega sveta pri ministrstvu pravde in je po novem zakonu poleg VZS ministru pravde mogoče, da za pripravo in izdelavo zakonskih in uredbnih projektov imenuje še posebne komisije strokovnjakov.

Na eni strani torej vlada ni vezana na mnenje VZS, na drugi strani pa tudi ne obstoja nobena obveza, da bi se katerikoli zakonski projekt moral predložiti Vrhovnemu zakonodajnemu svetu. V tem oziru je bila posvetovalna funkcija starega srbskega Državnega sveta mnogo širša. Državnemu svetu je vlada morala predložiti vsak svoj zakonski projekt. VZS predloži le one, ki jih hoče. V praksi se je to že jasno uveljavilo. Med 1. februarjem in 14. marcem so

Konvencije z Grčijo bodo podpisane danes

Povratak grškega zunanjega ministra iz Pariza — Nepotrjene vesti o istočasnem podpisu prijateljskega pakta

Ženeva, 13. marca p. Danes dopoldne ob 9.30 se je vrnil iz Pariza grški zunanji minister Karapanos. Danes so bile opravljene zadnje formalne priprave za podpis konvencij, sklenjenih med Jugoslavijo in Grčijo. Podpis konvencij, ki je bil prvotno določen že za nedeljo, se je zavlekel zaradi tega, ker so se v Parizu vršila še zaključna pogajanja z družbo, ki je lastnica železniške proge Gjevgjelijsko-Solon. Ta družba je pred leti proti primerni odkupnini odstopila svoje pravice naši državi. Ker je sedaj Grčija, po katere ozemlju teče železnica, želela novo ureditev tega razmerja, so se vršila v Parizu dne dni pogajanja, ki sta se jih udeležila za Grčijo zunanji minister Karapanos, za Jugoslavijo pa naš bernski poslanik dr. Šumenkovič. Dosežen je bil v tem smislu sporazum, da odstopi naša država pravice družbe proti povračilu plačane odkupnine Grčiji. Tozadevno je bila sklenjena dodatna konvencija o ureditvi, odnošajev in tranzitnega prometa na progi Gjevgjelijsko-Solon.

Grški zunanji minister Karapanos se je še danes dopoldne sestal z ministrom dr. Kumanudijem. Dogovorila

sta se, da bodo grško-jugoslovenske konvencije jutri dopoldne ob 11. svečano podpisane. Če bo dotlej prišel pristanek beogradske in atenske vlade, bo istočasno podpisan tudi prijateljski pakt med Grčijo in Jugoslavijo. Pri tej priliki priredi jugoslovenski delegat pri Društvu narodov g. Fotić banket, ki se ga bodo udeležili poleg jugoslovenskega in grškega zunanjega ministra tudi člani obeh delegacij.

Beograd, 13. marca p. V zunanjem ministrstvu potrjujejo vesti, da bodo jutri ob 11. dopoldne v Ženevi na svečan način podpisane konvencije, sklenjene z Grčijo. O istočasnem podpisu prijateljskega pakta v zunanjem ministrstvu ni še ničesar znanega.

Atene, 13. marca g. Ministrski predsednik Venizelos je prejel danes brzojavno poročilo zunanjega ministra Karapanosa iz Ženeve, ki zatrjuje, da je bil v Ženevi pod predstvom stalnega jugoslovenskega delagata pri DN Fotića definitivno izdelan načrt za prijateljsko in razsodiščno pogodbo med Grčijo in Jugoslavijo. Načrt se naslanja na besedilo slične pogodbe med Grčijo in Italijo.

Izboljšanje prometnih zvez z Bolgarijo

Nov uspeh pirotke konference — Danes načne komisija najtežje vprašanje reda ob meji

Pirot, 13. marca p. Danes se je vršila redna seja bolgarsko-jugoslovenske mešane komisije, ki rešuje obmejne probleme. Seja je trajala od 9 do 13. Po seji je bil objavljen naslednji komunikat:

»Mešana komisija je razpravljala na svoji današnji deveti redni seji okoli 10 vprašanj, nanašajočih se na olajšavo medseboj-

nega želez. prometa ter izboljšanje telefonskih in brzojavnih zvez med Sofijo in Beogradom. V vseh teh vprašanjih je bil dosežen popoln sporazum. Razen tega so člani obeh delegacij podpisali zapisnike o dosedanjih sejah komisije. Za jutrišnjo sejo je na dnevnem redu razprava o ukrepih za povečanje reda in varnosti ob meji.

Kritični dnevi na naših rekah

Led se je začel povsod pomikati v velikih množinah navzdol

Poplave v Bosni

Beograd, 13. marca pr. Zaradi zadnjih toplejših dni sta se začela sneg in led tajati. Reke, ki so bile še do nedavna docela zamrznjene, vsak dan bolj naraščajo. Tekom današnjega dne je bilo zlasti na Savi opaziti lomljenje ledu. Od Šabca dalje se led pomika polagoma dalje. Ako ne bodo nastale nepredvidene zapreke, je upati, da bo odvod ledu potekel normalno in brez večje nevarnosti poplav. Ogroženi so edino mostovi, pri katerih se led rad nakopiči in zagodi. Hidrotehnični oddelek generalne direkcije vod pa je že ukrenil vse potrebno, da prepreči tudi to nevarnost. Na vseh ogroženih krajih je pripravljeno vojaštvo, ki že ves čas sem na najbolj nevarnih mestih razstreljuje led, da se ne nakopiči. Na Dunavu je led v glavnem še stabilen,

vendar pa se je danes popoldne že začel lomiti in pričakovati je, da bo že jutri nastal preokret. V Rumuniji je led na Dunavu večinoma že v kretanju in se pomika proti izlivu veletoka. Drava je tekoma zadnjih dni zelo narasla in grozi na več krajih s poplavi.

Poleg Drave v spodnjem toku je najbolj nevarna Bosna, ki je od včeraj zelo narasla. Porušila je v okolici Modriča in Odžaka več mostov, davi pa je prestopila bregove in poplavlja velik del doline od Odžaka do Bosanskega Šamca. Na pomoč je bilo poslano vojaštvo, ki skuša zgraditi nasipe, da prepreči nadaljne poplave. Prometno ministrstvo je zvečer izdalo komunikat, ki poudarja, da ni nobene nevarnosti za promet, ker so vsi vodni objekti primerno zavarovani.

Vrhovni zakonodajni svet

Beograd, 13. marca. n. Za jutrišnjo sejo Vrhovnega zakonodajnega sveta in pričetek njegovega dela so izvršene vse priprave. Danes popoldne sta zaradi tega posetila ministra pravde predsednik zakonodajnega sveta Mihajlo Jovanović in stalni referent dr. Ninko Perić. Članom Vrhovnega zakonodajnega sveta so bili danes razdeljeni načrti zakona o advokatih, o šerijatskih sodiščih in državnih tožiteljih, ki se bodo kot prvi obravnavali na sejah vrhovnega zakonodajnega sveta.

bili objavljeni zelo važni in dalekosežni zakoni, ne da bi bili popreje predloženi VZS.

Kakor je torej treba pomen VZS reducirati na pravo mero, tako bi bilo na drugi strani pogrešno podcenjevati njegovo vlogo. VZS se bo uveljavil, v kolikor bodo možne, ki so vanj poklicani, imeli sposobnosti, stvarne odločnosti in vne me za svoje delo. Ako bodo njihove ocene strogo stvarne in v skladu z občimi interesi, ako bodo njihovi argumenti dovolj prepričevalni, njihovi predlogi evidentno koristni, potem jih predsednik vlade gotovo ne bo prezrl in delo VZS bo moglo biti zelo koristno. Vsekakor je pa želeli, da VZS ne gre po poti, po kateri je svojčas krenil stari Državni svet, katerega votum consultativno se je spremenil v stereotipno frazo, da »Državni svet k predloženemu projektu nima ničesar pripomniti...«. S svojim delom in vplivom bo VZS kmalu pokazal, ali so možne, ki so vanj poklicani, sposobni vršiti svojo nalogo.

Napovedovalo se je, da bo zasedanje VZS svečano otvorjeno. To se sedaj demantira in se s tem tudi na zunaj podčrtava pravilni pomen in delokrog cele institucije.

Zakonski načrti

prosvetnega ministrstva

Beograd, 13. marca. p. Povodom vesti, ki so izšle v listih o podrobnostih zakona o srednjih šolah, o novem učnem načrtu in o ureditvi profesorjskih plač, je izdalo prosvetno ministrstvo danes službeno obvestilo, da so te vesti preuranjene in da načrt zakona o srednjih šolah še ni bil predložen Vrhovnemu zakonodajnemu svetu, marveč g. proučuje še minister prosvete osebno.

Beograd, 13. marca r. »Vreme« poroča, da je zakon o osnovnih šolah že gotov in da ga sedaj proučuje prosvetni minister Maksimović. Tudi zakon o srednjih šolah se nahaja v istem štadiju.

Najmanj je sedaj aktualen zakon o univerzah, o katerem se bo še razpravljalo. Pač pa sta tik pred definitivno redakcijo zakona o učiteljskih in meščanskih šolah. Ravno tako so pripravljene že tudi načrti zakona o avtorskem pravu, o narodnih gledališčih in o narodnih muzejih.

Obnova zaradi zime ukinjenih vlakov

Beograd, 13. marca. p. Prometno ministrstvo je objavilo komunikat, glaseč, katerega so se obnavljali vsi oni vlaki, ki so bili sivečasno zaradi vremenskih neprilic reducirani na progah med Beogradom in notranjimi deli države.

S francoskega poslanstva

Pariz, 13. marca. p. Predsednik francoske republike Doumergue je danes sprejel v avdienci francoskega poslanika na našem dvoru gosp. Parda. Vojaški ataše pri francoskem poslanstvu v Beogradu polkovnik Rosée je napredoval v čin brigadnega generala.

Trgovinska pogajanja s Španijo

Beograd, 13. marca. p. Minister za trgovino in industrijo dr. Mažuranić je danes pregledal načrt za trgovinsko pogodbo, ki bi se naj sklenila s Španijo. Načrt bo selaj odposlan španski vladi v proučitev, nakar se bodo začela zaključna pogajanja.

Vatikanska država bo imela malo podanikov

Samo trije ali štirje laiki bodo imeli vatikansko podaništvo — Uprava papeževe države

Rim, 13. marca d. Podaniki nove papeževe države ne bodo nikakor tako številni, kakor se je poročalo prvotno. Njih število bo mnogo manjše nego je število papeških nameščencev, ki bivajo v vatikanskih palačah. Že med prelati bo zelo malo vatikanskih državljanov, od posvetnjakov pa bodo le kaki trije ali štirje dobili podaništvo papeževe države, in sicer najvišji dostojanstveniki papeževega dvora, med njimi guverner nove države. Upravi države bo poleg guvernerja načeloval tudi kardinal-prefekt sv. palač. To mesto bo šele ustvarjeno in bo imelo pomen nekdanjih papeževih majordomov. Vladne funkcije bodo izvrševale posebne komisije v soglasju z guvernerjem in kardinalom-prefektom. Take komisije se bodo sestavile za finančne posle, za vatikansko osobje in

za javna dela. Med javna dela bo spadalo nredvsem oskrbovanje vatikanskih cerkev, palač in hiš ter poprave, adaptacije in nove stavbe.

Razen pravih vatikanskih podanikov bo bivalo v mejah papeževe države še kakih 500 oseb, ki bodo obdržale italijansko državljanstvo in se bodo smatrale v Vatikanu kot gostje iz inozemstva. Ta institucija je določena za služabnike apostolskih dostojanstvenikov. Služničad slednjih ne bo imela vatikanskega podaništva, čeprav bo bivala v Vatikanu. Ni pa tudi še gotovo, dali bo vatikanski kanonikom dovoljeno papežovo državljanstvo. Oblasti so že preselile nekoliko družin s papeškega ozemlja v Rim in začele z registracijo državljanov.

Mehiški upor prehaja v razbojništvo

Uporniki že ropajo — Brat uporniškega generala Jezusa Aguirre ujet in ustreljen

Mexico, 13. marca. (be.) Uporniki so pod poveljstvom generala Escobara izpraznili Saltillo, glavno mesto pokrajine Coahuila, in popolnoma izropali vse banke. General Olachea, ki je bil doslej na strani upornikov, je udril v pokrajino Sonora in zasedel v imenu vlade mesto Naco. Predsednik Gil je izjavil, da je nadaljna mobilizacija ustavljena ker se je revolucija popolnoma ponesrečila.

Pri Torreonu koncentrirala mehiška vlada velike mase čet in se pripravlja na odločilen udarec proti upornikom. Vlada obljublja, da bo v najkrajšem času popolnoma premagala upornike. Vstaji se v okolici Torreona utrjuje z mrzlično naglico, ker pričakujejo odločilne bitke v nekaj dnevih. General Calles nadaljuje s prodiranjem in so njegove predraže dosegle Rio Grande. Gibanje čet je zelo oteženo,

ker so vstasi razstrelili večino mostov in železniški naprav. V mejno državo Arizona je odposlala ameriška vlada močne vojaške oddelke, da zagotovijo preskrbo mesta Bisbee z vodo. Prebivalstvo tega mesta se boji, da bodo mehiški banditi prekorčili mejo in pod okriljem revolucije oropali mesto. V bližini mesta El Paso sta bila od topovskih strelcev dva ameriška mejna vojaka ubita.

Newyork, 13. marca. a. Posadka 1500 moč je po kratkem boju z vladnimi četami izpraznila mesto Saltillo. Iz Nogalesa poročajo, da zbira uporniški general Manzo del Rio v državi Sonora čete, da bi napadel mesto Naco. General Simon Aguerre, brat pobeglega uporniškega voditelja Jezusa Aguerre, je bil obsojen na smrt in po prekem sodu ustreljen.

Stečaj nad movino sestre cesarja Viljema

Gospa Zubkova je izstavljala menice, ki jih ni mogla plačati — Slabo uspela kupčija z dragocenim nakitom

Köln, 13. marca d. Sestra bivšega nemškega cesarja, vdova kneza Schaumburg-Lippe, gospa Zubkova, je v nemški javnosti z novo senzacijo napravila slabo reklamo za povratek Hohenzollerncev. Senzacija to pot ne izvira iz kakih novih lubezenskih afer gospe Zubkove, nego iz posledic njenih neuspešnih gospodarskih transakcij. Gospa je namreč v kratkotrajnem zakonu z znanim ruskim pustolovcem Zubkovom tako razmetavala denar, da se je prezadlužila in jela izstavljati menice, ki jih pa ni mogla plačati. Ker so se obračali upniki na njene visoke sorodnike, v prvi vrsti na bivšega vladaločega kneza Adolfa von Schaumburg-Lippe, so le ti prevzeli poravnavo njenih dolgov s pozomem, da prepusti svoje še nezarubljene imetje knežji rodbini in se zadovolji s primerno dosmrtno

mesečno rento. Gospa Zubkova je na to pristala, ko pa je prišel čas, da bi izročila med ostalimi nezarubljenimi predmeti tudi četrtr milijona vredno briljantno ovratno veržico, se je izkazalo, da jo je bila že prodala. Prodajo je oskrbel njen mladi mož Zubkov, ki je denar pobral in zapustil svojo visokorodno ženo ter zabaval z izkupičkom vesele deklice po Berlinu, dokler ga ni policija izgnala zaradi motenja javnega mira. Plemenite sorodnike gospe Zubkove je to postopanje tako razburilo, da so vložili proti njej tožbo za otvoritev stečaja, obenem pa so se pričeli oglašati še razni drugi upniki, med njimi znani berlinski sportnik Kuhn, ki ji je prodal za okroglo milijon dinarjev dirkalnih konj in prejel za to menico, ki pa je gospa Zubkova na dan zapadlosti ni mogla plačati.

Program pomladanskega zasedanja čl. zbornice

Praga, 13. marca h. Jesensko zasedanje poslanske zbornice je zaključeno. Kakor smo poročali, bo jutri zaključil svoje delo tudi senat, nakar se bosta obe zbornici zopet sestali dne 20. marca. Na dnevnem redu so pripravljene tri trgovinske pogodbe in zakon o podražavljenju Narodnega divjalca v Pragi. Ministrsko predstvedstvo je za 20. t. m. sklicalo anketo zaradi spremembe nekaterih določb tiskovnih predpisov. Ankete se bodo udeležili zastopniki pravosodnega in notranjega ministrstva ter po dva delegata češke in nemške novinarske organizacije iz republike

Grški protest proti odgoditvi bolgarskih reparacij

Atene, 13. marca g. Grška vlada še ni prejela oficijelnega potrdila sklepa reparacijske komisije, da naj Bolgarija v letu 1929. plača samo polovico svojih zapadlih reparacijskih plačil. Na uradnih mestih so vašemu dopisniku glede tega izjavili, da bo grška vlada slej ko prej proti takemu sklepu najostreje protestirala, ako bi Bolgarija ne plačala polne reparacijske kvote, bo grška vlada poplarskega v smislu grško-bolgarske odškodninske pogodbe, ki jo je grška zbornica pred kratkim ratificirala. Venizelos bi v tem primeru sam potoval na prihodnje zasedanje Društva narodov, da zastopa grške interese.

Široka vladna koalicija v Bolgariji?

Sofija, 13. marca. s. V zvezi z odhodom kralja, zunanjega ministra in metropolita Stefana v inozemstvo se splošno pričakuje, da bo sedanja vlada nadomestena s koalicijo, v kateri bodo zastopane vse stranke, razen kmetske zveze.

Dijaški nemiri v Madridu

Madrid, 13. marca. (lo.) Madridski dijak si priredili burne demonstracije proti Primo de Riveri. Vzlic pozivu policije, naj se razidejo, so dijaki pred pisarno Prime de Rivero nadaljevali demonstracije. Ker je postajal položaj vedno bolj resen, je policija pričela streljati in ranila več dijakov. Razburjeno dijaštvo se je razkropilo po mestu in protestiralo proti policiji.

Večno optantsko vprašanje med Madžarsko in Rumunijo

Bukarešta, 13. marca g. Rumunska in madžarska vlada sta se sporazumeli da se konference o optantskem vprašanju, ki bi se morala vršiti dne 15. marca na Dunaju odgodi do 4. aprila. Bivši madžarski ministrski predsednik Gratz, ki biva trenutno tukaj, je izjavil v intervjuju, da je mnenja, da bodo rumunsko-madžarska pogajanja glede optantov, vendarle privedla do ugodnega zaključka. Likvidacija tega vprašanja bi zelo pospešila zboljšanje gospodarskih odnošajev med Rumunijo in Madžarsko. Dr. Gratz je izjavil dalje, da se lahko po sedanji situaciji v Ženevi sklepa na možnost, da bodo pogajanja sveta Društva narodov, ako se bodo nadaljevala v sedanjem duhu, ustvarila za rešitev manjšinskih vprašanj najugodnejšo situacijo.

Amerika pristopi k haaskemu razsodišču

Ženeva, 13. marca. (lo.) Na seji pravnege odbora Društva narodov je bil dosežen načelni sporazum glede pristopa ameriških Zedinjenih držav mednarodnemu razsodišču v Haagu. Tekst sporazuma v končni redakciji je delo angleškega delegata Cecila Hursta in grškega delegata Politisa, ki sta proučila načrt ameriškega delegata Roota in ga primerno modificirala. Ameriški delegat je v principu pristal na spremembe, pridržal pa si je pravico, da jih še natančneje pregleda.

Manjšinski odbor sveta DN se sestane junija

Ženeva, 13. marca. (be.) Prihodnje zasedanje sveta Društva narodov bo v Madridu od 10. do 17. junija. Pred zasedanjem se sestane v Ženevi manjšinski odbor, ki bo zasedal 5. in 6. junija. Pričakuje se, da bodo do tedaj Nemčija, Kanada, Avstrija, Ogrska, Finska, Litva in Bolgarija izročile spomenice o manjšinskem vprašanju

Kongrešacije v odboru sprejete

Pariz, 13. marca. (be.) Zunanje-politični odbor francoske zbornice je sprejel vladno predlogo glede povratka 9 verskih redov v Francijo. Jutri pride predloga pred plenum zbornice.

Enofna zakona za vzdrževanje cest

Minister javnih del je predložil Vrhovnemu zakonodajnemu svetu načrta zakonov o državnih in o nedržavnih cestah

Minister za javna dela je predložil Vrhovnemu zakonodajnemu svetu dva zakonska načrta, ki za vso državo enotno urejata vprašanje gradnje in vzdrževanja javnih cest. Prvi zakonski načrt se nanaša samo na državne ceste, drugi pa obravnava vse druge javne ceste.

Zakon o državnih cestah

Državne ceste so one, ki vežejo važna centra države med seboj ali z inozemstvom. Za enkrat je teh cest 50. Mostovi in drugi tehnični objekti na cestah tvorijo sestavni del cest. Ceste, ki v tem zakonu niso naštet, se proglašajo za državne ceste lahko samo s kraljevim ukazom na predlog ministrskega predsednika.

Kdor namenoma poškoduje državno cesto ali kak cestni objekt, mora povrniti povzročeno škodo. Ako krivica v roku 15 dni ni mogoče izslediti, mora škodo povrniti občina, na katere ozemlju je bila škoda storjena.

Državne ceste morajo biti široke od 5 do 9 m, od katerih mora 4 do 6 m odpasti na vozni tir. Oviniki ne smejo imeti manjšega polmera od 50 m.

Država mora za potrebe državnih cest razlastiti vsako posestvo, bodisi privatno, bodisi javno. Za privatna posestva se plača odškodnina, javne korporacije pa morajo potrebno zemljo odstopiti brezplačno.

Državne ceste, mostove in druge cestne objekte gradi in vzdržuje ministrstvo javnih del, ki lahko zahteva posebno odškodnino od vsakogar, kdor povzroča za vzdrževanje cest znatno večje stroške, kakor ostali interesi. Državne ceste, ki tvorijo del mestnih ulic, morajo vzdrževati dotične mestne občine.

Ako je zaradi vremenskih nezdov prekinjen promet na kak državnih cestah, smejo oblasti pozvati na delo za odstranitev ovir vse okoliško prebivalstvo. Porabiti smejo tudi ves, v bližini se nahajajoči material, potreben za popravilo. Material se naknadno plača po tržni ceni.

Pri Državnih hipotekarni banki se osnuje poseben fond za popravilo državnih cest. V ta fond se steka polovica trošarine in carine, vplačane za bencin, vrh tega pa takse, ki se na novo predpisujejo za vsa prometna sredstva. Te takse znašajo na avtomobile do 20 ks 2000 Din, do 40 ks 3000 Din, do 60 ks 4000 Din in preko 60 ks 5000 Din. Za vsak priklonni voz se plača 2000 Din, za motocikel 500 Din, za luksuzni konjski voz 500 Din, za lahki konjski potniški voz 300 Din, za dvo-prežni tovorni voz 400 Din, za eno-prežni tovorni voz 200 Din, za kmetijske vozove po 50 Din, za jahalne konje po 100 Din, za tovarne konje in meze po 10 Din. Odgovarjajoča taksa se plača tudi za vsako drugo prometno sredstvo, ki v gornji razpredelnici ni navedeno. Istočasno se razveljavljajo vse dosedanje državne, oblastne

Boj proti „zelenaštvu“

Vlada pripravlja posebne ukrepe proti špekulativni trgovini na škodo kmetijstva

1. Beograd, 12. marca.

Beseda »zelenaš« pomenja oderuha. Pravi njen pomen pa označuje kupca še zelenih, torej nezrelih kmetijskih pridelkov. Menda je po vsem svetu razširjena navada, da se sklepajo kupoprodajne pogodbe za kmetijske pridelke tudi po mnogo mesecev pred žetvijo, košnja in trgatvijo, oziroma predno so pridelki godni za konzum. Toda v kolikor primitivnejši je kak narod, toliko več se kupujejo kmetijski pridelki »na zeleno« in v toliko večja škoda se pri tem godi kmetovalcu, ker se v taki predprodaji dajejo navadno zelo nizke cene.

V Jugoslaviji se »na zeleno« kupuje v prvi vrsti žito, sadje (češnje v Srbiji in v Bosni), hmelj in opij (afijon). Te vrste zelenaštvo je ponekod tako razvito, da je že v zgodnji pomladi, a najpozneje do meseca maja pokupljena nad polovica žita. Ugotovljeno je, da je cena na tak način vnaprej prodanega pridelka mnogo prenilka. »Na zeleno« prodajajo pred vsem oni kmetovalci, ki so v denarni stiski, med tem ko iz špekulacije žita ne prodajajo, pač pa se to dogaja pri hmelju, dasiravno redko. Razume se, da oseba, ki kupuje »na zeleno« — ni treba, da je to poklicni trgovec —, skuša prodajalčevu denarno stisko čim najbolj izkoristiti za sebe. Tako se dogaja, da n. pr. »na zeleno« prodano žito za kmetovalca navadno ne doseže niti polovice stvarne cene tega pridelka. Kupec pred vsem določi mnogo nižjo ceno, nego se skoraj redno more doseči po žetvi, a akontacijo (aro) da navadno v obliki posojila, seveda z zelo mastno zaračunanimi obrestmi in raznimi stroški. Vse to treba upoštevati, pa bo končni račun pokazal v resnici sramotno nizko ceno, ki jo je kmetovalec prejel za svoj pridelok.

Nastanejo še druge slabe posledice tako za kmetovalca, kakor tudi za kupca. Zgodi se, da je toča ali kak druga elementarna nesreča uničila kmetu pridelok. Z ozirom na sklenjeno pogodbo kupec kljub temu zahteva svojo množino pridelka. Kmet je prisiljen, da blago nabavi za mnogo višjo ceno, nego je sam prodal, ter izroči kupcu. A trgovec, ki je kupil »na zeleno« n. pr. češnje dobre kvalitete, istotako more

in občinske takse na vozna sredstva. Iz tega cestnega fonda se bo porabilo 40% za državne, 60% pa za druge javne ceste.

4 m od ceste se ne sme graditi sploh nika objekt; kovačnice in druge slične delavnice morajo biti oddaljene najmanj 10 m, velike delavnice in industrijska podjetja pa najmanj 20 m od ceste. Izjeme so dovoljene le v mestih, ki imajo svoje regulacijske načrte.

Zakon o nedržavnih cestah

Ta drugi zakonski načrt pozna pet vrst nedržavnih cest in sicer 1. oblastne ceste 1. in 2. reda, 2. občinske, 3. vaške, 4. gospodarske in 5. dovozne ceste k železniškim postajam. Tudi za gradbo teh cest je dovoljena eksproprijacija.

Oblastne ceste vzdržuje oblast, ki pa more naložiti eno tretjino vzdrževalnih stroškov okrajnim cestnim odborom, na katerih ozemlju cesta leži. Oblasti in cestni odbori smejo pobirati posebne cestne doliade. Kadar se naj zgradi kak nova oblastna cesta, se je treba najprej pogoditi o doprinosu korporacij in interesentov k gradbenim stroškom. Pri tem naj odpade na oblast približno 50%.

Ceste in druge komunikacije, ki leže na ozemlju ene občine, spadajo v izključno kompetenco dotične občine, ki se mora brigati za njih zgradbo in vzdrževanje. Isto velja za vaške ceste, ki služijo pred vsem interesom dotične vasi. Stroške za zgradbo in vzdrževanje gospodarskih cest (na polja, v gozdove itd.), nosijo pred vsem oni, ki te ceste uporabljajo, stroške za zgradbo in vzdrževanje dovoznih cest k železniškim postajam pa krije do ene tretjine oblast, drugo tretjino prispeva železniška uprava, ostanek pa zainteresirani okraj, občine in posamezniki. Tudi oblasti, okrajni cestni odbori in občine imajo pravico zahtevati posebno odškodnino od vsakogar, ki bi ceste uporabljal prekomerno.

Vsak moški med 21. in 55. letom je obvezan, da dela štiri dni na leto na oblastnih in dva dni na občinskih cestah. Ravno tako mora vsak lastnik tovornega avtomobila staviti vozilo na razpolago za vzdrževanje oblastnih cest dva dni in za vzdrževanje občinskih cest en dan na leto. To delo se more odplačati s 25 Din za osebno delo na dan, s 75 Din za delo z vozom in s 150 Din za delo z avtomobilom na dan. Prebivalstvo naj se klicje na delo v času, ko ni nujnega dela na polju.

Cestni odbori se osnujejo po vsej državi. V istem političnem srezu moreta biti tudi dva cestna odbora. Cestni okrajni odbor ima po številu prebivalstva 7 do 12 odbornikov in se voli na tri leta. Člani odbora ne dobe za svoje delo nikake odškodnine.

Oba nova cestna zakona se morata izvesti do 1. januarja 1930. Z njima se razveljavljajo vsi dosedanje cestni zakoni in cestne uredbe.

Odmev z občnega zbora Narodne banke

Beograd, 13. marca. »Pravda« objavlja naslednje izjavo člana upravnega odbora Narodne banke, grofa Miroslava Kulmerja:

»V zvezi z vašim poročilom o letošnji skupščini Narodne banke, prosim da izvolite ljubezno popraviti netočno navedeno izjavo, ki sem jo dal kot odgovor na apostrofiranje dr. Milana Curčina, glede razdelitve kreditov Narodne banke v preteklem letu. Jaz sem sicer dejal, da »prečanski kraji po zedinjenju niso potrebovali in niso zahtevali kreditov od Narodne banke, temveč so jih prepustili v prvi vrsti Srbiji in Beogradu, da bi se čim prej popravila od posledic vojne. Potem pa sem nadaljeval, da se je položaj izpremenil nekoliko let iz temelja izpremenil in da so sedaj prečanski kraji ostali povsem brez kapitala, vsled česar je nastopila potreba, da se krediti Narodne banke dele na posem drugi podlagi, kakor doslej. Z ozirom na to sem govoril v prilogi kritike dr. Curčina in ne proti njej, kakor bi se moglo sklepati iz vašega poročila.«

Otvoritev zračnega prometa

Beograd, 13. marca. Avijacijski promet med Beogradom in Zagrebom se bo vsekakor pričel 15. t. m. Letala bodo istočasno odhajala iz Beograda in Zagreba ob 14. tako da se bodo med potjo srečala. Preteklo leto je letalo odhajalo iz Zagreba med 7. in 8. uro zjutraj, iz Beograda pa med 3. in 4. uro popoldne. Ugotovilo se je, da je zelo malo potnikov, ki bi se isti dan hoteli leteti nazaj. Razen tega pa je dolina Save v zgodnjih jutranjih urah pokrita z gustom meglo.

Sedaj se vrše pogajanja z vojaško zrakoplovno komando in vlado zaradi vzpostavitve letalske proge Beograd-Skopje in kasneje proge Beograd-Sarajevo. Za vzpostavitev teh dveh prog imata prispeti dve novi letali, ki sta bili naročeni v Franciji, a se nahajata še v Lyonu.

Anketa za povzdigo izvoza jaje

Beograd, 13. marca. 6. Minister za kmetijstvo dr. Franze je sklical za 15. t. m. konferenco izvoznikov jaje in strokovnjakov, da se prouči problem katastrofalnega propadanja našega izvoza jaje v inozemstvo. Povod za to konferenco je dala odredba švicarskih oblasti, da morajo biti pošiljke jaje opremljene s kontrolnim žigom za ugotovitev njihovega izvora. Ugotovljeno je, da naš izvoz jaje vedno bolj propada, čeprav smo bili v tem pogledu prej na tretjem mestu. Sedaj so nas prehiteli države, ki so bile prej daleč za nami, kakor Rusija, Bolgarska in Kitajska. Zato se bo na konferenci razpravljalo o ukrepih, kako naj bi se zopet povečal izvoz naših jaje.

„Zeppelin“ se bo vračal preko naše države

Berlin, 13. marca. s. Kakor poroča list »Tempo« iz Friedrichshafena se bo »Grof Zeppelin« dvignil dne 25. marca za polot v Palestino. Zrakoplov bo krožil nad Sredozemskim morjem in Palestino ter se vračal preko Carigrada, Soluna, Beograda in Bukarešte v Nemčijo. Potovanje je popolnoma zabavnega značaja.

Pogumen hercegovski dečko

Mostar, 13. marca. 8. V selu Utovo se je pripetil zanimiv dogodek, čigar junak je bil 15letni pastir Vid Rajić. Ko je sinoči gna ovce s pašne domov, so ga opozorili potniki z mimovozečega vlaka, da je v stajo udrl volk in pričel klati ovce. Madenič je brez obotavljanja stekel v stajo, izvelkel svojo fračo ter usmrtil volka s prvim lučjem. Volk je bil 48 kg težak ter 170 cm dolg.

Danes pri predstavi ob 9. uri se predstavi cenjenemu občinstvu

Ita Rina

Rezervirajte si pravočasno vstopnice.
ELITNI KINO MATICA

Švica je zabranila protifašistični kongres

Bern, 13. marca. s. Švicarski komunisti so namerali za velikonočne praznike sklicati v tessinskem kantonu veliko protifašistično zborovanje. Prireditelj so oblasti iz obzirov do italijanske vlade prepovedale, nakar so prireditelji sklenili sklicati zborovanje v Baslu. Zvezni svet je sedaj prepovedal sploh vsako zborovanje, tako da se mednarodno protifašistično zborovanje na švicarskih tleh ne bo moglo vršiti.

Ugodno finančno stanje Madžarske

Budimpešta, 13. marca. s. Finančni minister Wekerle je predložil danes poslanski zbornici z daljšim ekspozicijem državnih proračun za proračunsko leto 1929/30. Dohodki znašajo 1,432, izdatki pa 1,428,7 milijonov pengov, tako da izkazuje proračun prebitok 3 in pol milijonov pengov. V svojem ekspoziciji je poročil finančni minister, da bo vlada porabila prebitok za zvišanje stanovanjskih doklad državnim uradnikom. Pri razpravi o problemu državnih dolgov je naglašal minister, da so terjatve Narodne banke namram državi vedno manjše, tako da bo lahko kmalu začela z izplačili v zlatu. Največje breme državne biagajne je še vedno proračun osebnih izdatkov, ki znaša 52 odstotkov celotnih kupnih izdatkov. Minister je končno napovedal, da bo polagoma izvedel znižanje davkov, pri tem pa naglasil, da bo še iztirjal v celoti zaostanke, ki znašajo skoraj 30 milijonov pengov.

Zadnji odmev italijanske polarne tragedije

Rim, 13. marca. s. Uradni list objavlja dekret, v katerem se sprejema demisijska generala Nobila.

Ureditev jugoslovensko-rumunskih odnošajev

Dne 20. marca prično v Beogradu pogajanja glede ureditve vseh še nerešenih vprašanj in za sklenitev trgovinske pogodbe

Beograd, 13. marca. O skorajšnjih pogajanjih z Rumunijo je bilo sinoči izdano iz zunanega ministrstva naslednje službeno obvestilo. Pogajanja za rešitev raznih vprašanj med našo državo in Rumunijo bodo pričela 20. t. m. v Beogradu. Naši delegaciji bo načeloval pomočnik zunanjega ministrstva dr. Lujo Bakotić, rumunski delegaciji pa rumunski poslanik v Beogradu g. Filodor. Glavni referent za vsa vprašanja, ki so na dnevnem redu, je šef ekonomske - finančnega oddelka zunanjega ministrstva dr. Stanko Erhartić.

V zvezi s pogajanjimi dne 20. junija 1928 je bil dosežen sporazum med ministri Male antante, posebej pa sporazum med rumunskim in jugoslovenskim zunanjim ministrom, da se vsa neresena vprašanja rešijo potom direktnih pogajanj, ki naj bi se čimprej pričela. Predmeti, o katerih se bodo vršila pogajanja, so bili grupirani po strokovni komisiji v posamezne skupine. Jedro pogajanj tvorijo predvsem vprašanja, ki izvirajo iz splošnih določb trianonske mirove pogodbe. Obe vladi sta pripravili vse potrebno gradivo. V dneh od 3. do 6. januarja se je vršil v Beogradu sestanek specialnih delegatov, na katerem je bil določen program teh pogajanj, ki obsega 28 raznih vprašanj, razdeljenih po svoji sličnosti na 10 skupin in to:

1. Hidrotehnične konvencije, ki se nanašajo na vse tri države (Jugoslavija, Rumunija, Madžarska) in obsegajo režim vode, plovbe na Dunavu in Begeju, vprašanja

vodnih zadrug, kojih teritorij je bil raztrgan po novih državnih mejah.

2. Administrativna vprašanja, obsegajoča konvencije o pupilarnih masah, o penzijah bivših uradnikov, kojih penzijski fond so na teritoriju druge države, razdelitev posestev bivših administrativnih enic, razdeljenih po novih državnih mejah in regulacijo vseh likvidacij in konvencije o čuvanju obmejnih trigonometrijskih znakov.

3. Javno pravne konvencije o medsebojni sodni pomoči, ekstradiciji krivcev itd.

4. Privatno - pravne konvencije o razdelitvi posestev imovinskih občin in promoenja bivšega 14. srbsko - banatskega graničarskega polka v Beli Crkvi.

5. Finančna skupina, obsegajoča konvencije o dolgovih in terjatvah v avstro-ogrskih kronah, konvencije o preprečenju dvakratnega obdavčenja in slično.

6. Gospodarske konvencije s trgovinsko pogodbo, za katero pa se bodo vršila pogajanja šele potem, ko bo stopila v veljavo nova rumunska avtonomna tarifa in konvencija o obmejnem prometu.

7. Socialna vprašanja, obsegajoča konvencije o pravici bivanja, zaposlovanja delavcev, zavarovanja delavcev itd.

8. Prometna konvencija o regulaciji in razširjenosti prometnih zvez.

9. Konvencija o likvidaciji šolskih in cerkvenih posestev, fondov in ustanov.

10. Konvencija o ureditvi cerkvenih in šolskih vprašanj obojestranskih narodnih manjšin.

Notranje-politični konflikt v Rusiji

Izgon Trockega iz Rusije se je izvršil v ravno tako dramatičnih okoliščinah, kakor njegov prihod v Rusijo leta 1916., ko je sam Ludendorff, načelnik nemškega generalnega štaba pomagal Ljenu in Trockemu na njunem potu k uničenju Rusije. Ena izmed značilnosti ruskih revolucijskih osebnosti je njihova ljubezen do psevdonimov. Dokler je psevdonim nudil varstvo pred carsko ohrano, je bilo to razumljivo, ko pa te opasnosti ni bilo več, so pa voditelji ruskega boljševizma skrbno skrivali svoja prava imena, ki so imela neprijeten židovski zvok za rusko uho. Zinovjev-Apfelbaum, Kamenjev-Steinberg, Sverdlov-Nahomkes in številni drugi so skrivali za svojimi ruski imeni svoje nerusko pokolenje. Celo Stalin, ki ni Žid, je svoje kavkaško ime Džugašvili zamenjal za rusko doneči priimek.

Lev Trocki sam je nastopal ne samo pod tem psevdonomimom, marveč je svoje originalno židovsko ime Lejba Broštajn maskiral tudi s pristno ruski imeni Janovski in Nikolaj. Samo čisti ruski Ljenu si je v poznejših časih upal na dan s svojim pravim imenom Vladimir Ilič Ulianov.

Trockij je pred dvanaštimi leti pod nemško stražo pripotoval v Rusijo, nedavno pa je zopet strogo zastražen zapustil sovjetsko unijo, on »rdeči Napoleon«, prijatelj in sodelavec Ljenu, ustvaritelj rdeče vojske in nekdanj strah in trepet vse Rusije. Njegovo delo je bilo opravljeno: Uničil je carizem in carja, hotel pa je uničiti tudi »novo Rusijo«. Njegov duh je pretežno uničujoč, revolucionaren in pravem pomenu besede, strašen nasprotnik vsake mirne evolucije. Kot novemu redu nevarnega prekuha ga je sovjetska oblast poslala najprej v pregnanstvo v Azijo, kjer je mnogo mesecev živel v osamljenosti in oddeljen od svojih pristašev. Izolacija pa ni bila tako uspešna, da bi onemogočila agitatorične zveze Trockega z zaledim, zato se je vlada poslužila učinkovitejšega sredstva ter dovolila Trockemu, ki bojuje na železodnem raku in na hudi pljučni tuberkulozi, da odide na lečenje v inozemstvo. Kakor se zdaj kaže, se vlada pri svojih računih o izgonu ni zmotila. Trockij že napada iz tuje Stalinovo vlado in rusko časopisje že označa izgnanca kot renegata, emigranta in sovražnika sovjetov.

Komaj pa je vlada odpravila s Trockim, že je »jekleni mož« Stalin naperil svoje napade proti Buharinu, glavnemu uredniku »Pravde« in predsedniku komunistične internacionale. V javnost so že preje prodirale vesti o nesoglasju med Stalinom in Buharinom, sedaj pa je očitno prišlo do konflikta. Vodja leve opozicije v komunistični stranki je bil Trockij, desničarski opoziciji pa je načeloval Buharin, mož velikih sposobnosti in nesporno najboljši govornik med komunističnimi veljaki. Buharin zna o vsakem predmetu popolnoma pripravljeno govoriti po par ur, toda pri tem so njegovi govori dovršeni tako po globoki vsebini kakor po sijajni formi. Trockega ekstremna politika, ki je bila naperjena proti kmetom, je došla protitež v Buharinu, predsedniku sveta narodnih komisarjev Rykovu in predsedniku sovjetske unije, Kalininu. Desno krilo je zastopalo stališče zmernega komunizma namram pretežni večini naroda. Ta skupina je bila za zopetno uvedbo zasebne lastnine.

Zlasti Buharin je zastopal kmečkemu življu ugodno smer neustrašeno in je iskreno pomagal zadošiti ekstremno levo Trockega. Upiral pa se je tudi nasilnim meram Stalina, zahtevajoč, da vlada skuša ustreči zahtevam kmetov in se pogotovi v njegovo psiho. Židovski voditelji kot meščansko-proletarski element in Stalin kot neruski Kavkazec niso nikoli računali z ruskim muzikom in njegovimi potrebami. Buharin pa je vedno svaril pred nasilnimi metodami zoper kmeta, češ da bo v primeru vojne nevarnosti le kmet tisti, ki bo bra-

ni državo. Zato pa potrebuje država popolno zaupanje kmečkega ljudstva, ki je zdaj državi izrazilo sovražno.

Ako so vesti, ki vedo povedati, da je zavoljo izjave Kamenjeva prišlo do preloma med Stalinom in Buharinom, zanesljive, tedaj je nastala odločilna faza v komunizmu. Jekleni Stalin, v katerem je posebelna vsa sila boljševizma in ki ima na razpolago vso strankino upravo, do mala identično z državno upravo, bo moral napeti vse sile, da se reši Buharina. Za tem pa stoji še kakor Kalinin, Rykov, Vorosilov in Budjonnyj, sami preizkušeni komunisti, moške z veliko popularnostjo, večji politiki, odnosno priljubljeni vojski rdeče armade.

Revolucija na svojem potu k evoluciji požira svoje otroke: S Trockim je obračunala, zdaj je na vrsti Buharin; kdo mu bo sledil? Kalinin ali Rykov ali Stalin je težko reči. Na vsak način je razveseljevalo, da vodstvo Rusije počasi ali sigurno prehaja v roke sinov ruskega naroda.

Nazadovanje porodov v Berlinu

Berlin, 13. marca. s. Po zadnjem štetju ima mesto Berlin okroglo 4.300.000 prebivalcev. Prebivalstvo se ni pomnožilo toliko zaradi porodov, kolikor s priseljavanjem. Število porodov je od leta 1927, zopet padlo od 103 na 102 porodov na tisoč prebivalcev. Povprečno število porodov zaostaja sedaj za številom porodov v Parizu, ki ima povprečno 16 porodov na tisoč oseb. Povečanje prebivalstva je tedaj pripisati skoro izključno dotoku iz provinca.

Albanski proračun

Tirana, 13. marca. p. Albanska vlada je odobrila proračun, ki ga je predložil finančni minister za leto 1929/30. Proračun bo sedaj še predložen v predsedniško kralju, nato pa parlamentu, ki bo pričel proračunsko pravico takoj po bajramskih praznikih. Celotni proračun znaša 31.670.000 zlatih frankov. Od tega odpade na vojno ministrstvo 11 milijonov 150.000 zlatih frankov, razen tega pa še za žandarmerijo posebej 3.748.000 zlatih frankov. Za zunanje ministrstvo je predvidenih 905.555 zlatih frankov.

Zarota zoper Kemal pašo

Carigrad, 13. marca. s. Turkinjo Kadrihanumo, ki je svojočasno že poskusila atentat na Kemal pašo in je bila zaradi pomanjkanja dokazov izpuščena, so oblasti to dni zopet aretirale. Sedaj je priznala, da je z dvema Armencema in dvema Turkoma pripravljala atentat na Gaziya. Oba Armenci, katerih eden je zobozdravnik, sta bila aretirana. Turka sta pobegnila v inozemstvo, vendar so enega izmed njih to dni prijeli v Rumuniji in ga izročili Turčiji. Drugi, z imenom Ferdi, je baje v Avstriji.

Po Dunavu se premikajo mase ledu

Dunaj, 13. marca. s. Skladovnice ledenih mas na Dunavu se pomikajo proti jugu. Glavni ledeni jez je že zapustil mestno ozemlje in obstal nižje mesta. Ker se led polagoma premika, smatrajo, da ne bo prišlo do večjih poplav.

Glasovi o razorožitvi na morju

Pariz, 13. marca. s. »Echo de Paris« zatrjuje, da sta se zunanja ministra Briand in Chamberlain v načelu sporazumela glede sestanka konference zastopnikov petih pomorskih velesil, ki naj bi se vršila okoli 15. junija v Zenevi.

Angleški kralj pojde v nemško zdravilišče

Frankfurt, 13. marca. (be.) Kakor poročajo, posesti angleški kralj meseca maja zdravilišče Naubelm. Za kralja in njegovo spremstvo je bilo opremljenih 40 sob.

Protidržavna zarota na Irskem

Dublin, 13. marca. d. Tukajšnja policija je razkrila široko zasnovano zaroto, ki je imela namen izvesti političen upor in povzročiti velike nemire. Aretiranih je bilo dosedaj 17 zarotnikov. Pričakujejo pa še nadaljnjih aretacij.

Velika nesreča na morju

London, 13. marca. d. Zaradi goste megle je trčil škotski parnik »Metrose« v londonski brozoparnik »Limesdale« in ga tako težko poškodoval, da se je v par minutah potopil. Reševalna dela so bila radi nemirne morja nad vse oteževala, tako da je bilo mogoče iztrgati vavom samo tri potnike, dočim je celokupna posadka 42 moči utonila.

Naši kraji in ljudje

Blejsko pismo

Bled, sredi marca
Ostrost letošnje zime smo tudi mi Blejci dobro občutili. Mile solne zime zadnjih let so nas razvabile. Trpeli smo letos zaradi zamrznjenih vodovodov skoro v vseh hišah na pomanjkanju vode. Prav neprijetno je bilo tudi, da nas je elektrarna v Završnici že ob 10. zvečer večkrat puščala v temi. Elektrarna je pač odvajala tok v tovarne v Kranj, a za Bled ga ni bilo, dasi plačujemo trikrat toliko zanj, kakor n. pr. v Ljubljani kjer je za kw tarifa 50 par, a na Bledu pozimi 3.50 par za 2 kw, odnosno v seziji celo 4.88 Din. Pač ena najdražjih tarif. Te nedostatke bi bilo treba popraviti.

Veliki hotel Toplice, ki je bil že jeseni surovo dograjen, se sedaj dovršuje. Impozantna stavba, ki se da primerjati s modernimi švicarskimi hoteli, z vsem komfortom so opremljene tudi sode s lastnimi balkoni, z divnim razgledom na jezero, Triglav in Karavanke, v lepi legi nad jezerom. Zadovaljen bo najbolj razvijen turist, še kakšna dolarska princesa bo mogla tu najti vso udobnost. Oglašajo se že sedaj razni letoviščarji, ki si hočejo zasigu-

ratu udobne sobe in dobro hrano za prihajajočo sezono.

Ob Prešernovi cesti namerava neka družba zgraditi veliko garažo; ni pa verjetno, da bodo merodajni čimtelji dopustili, da bi se zgradila tik med vilami. Postavilo pa jo lahko dalje od ceste, proti obširnemu travniku, kjer je prostora dovolj.

Avtozdružbe si nameravajo nabaviti nov velik avtobus za redno vožnjo med Lesca in Bledom. Že to zimo je vzdrževala ena družba redni promet z Bleda v Lesce k vlakom, kar je hvale vredno. Ker so bili avtobusi večinoma dobro zasedeni, je gotovo družba prišla na svoj račun. Pozdravljamo pa tudi v bodoče nastalo konkurenco med raznimi avtozdružbami, ker se nam sedanja tarifa 10 Din zdi previsoka v primeri z drugimi kraji. Tudi pri vozilih bo treba s cenami nekoliko popustiti, ne samo pri sobah in hrani, saj so slednje dobro regulirane.

Jezero ima še vedno ledeno skorjo, pogumni so preteklo nedeljo še šli čez led na otok ter pozvonili Mariji na čast v svetli cerkvi, polni zlatih solnčnih žarkov. Pa kmalu bo vze topli jug še preostali sneg in led in tudi Bled bo dobil svojo lepo pomlad.

Blejski.

„Nino, slabo točiš vino!“

Senzacionalna razkritja mestnega dohodarstvenega urada — Izvoz ljubljanske vode v moščansko občino

Ljubljana, 13. marca

V Ljubljani zaposlenim stanovanjem Šiške, ki so včeraj popoldne hoteli iz uradov, pisarn in obratovališč domov na kolo, se je pred malo zgradbo mestnega dohodarstvenega urada na Gosposvetski cesti nudil dokaj nenavaden prizor. Okoli voza, na katerem so bili naloženi trije srednje veliki sodi, so stali uradnoresni kontrolni organi mestne uprave, med njimi širokopolec Dalmatincev in stasit mladenič, ki je stal pri vsakih konjih. Kontrolni organi so navrtali vsak sod in spuščali vsebino sodov v posamezne steklenice. Zbrala se je okoli voza precejšnja skupina gledalcev in radovednežev, ki so vsi za trenutek pozabili na želodce ter nestropno pričakovali, kaj se bo zgodilo. Čuli so se glasovi:

— Vino bodo razlili! Ponarejeno je! Saj le sama voda!

Neki hudomušnež, ki je slučajno poznal krepkega Dalmatince, pa je vzkliznil iz množice:

— Nino, slabo točiš vino!

Ko so kontrolni organi napolnili steklenice, so z Dalmatincev in mladim hlapcem Janezom Pirnarjem odšli v pisarno, kjer so steklenice uradno zapečatili, da izroče njih vsebino kemičnemu preizkuševališču v svrhu analize. Namesto vina je bila v sodih dobra voda mestnega vodovoda. Z lastnikom »vina« so napravili protokol, pa tudi hlapca so kratko zasilili. Med zaslišanjem je uradnik vprašal Dalmatince:

— Zakaj ste to storili?

— Za Boga svetoga, prvi put je to bilo. Vrlo žao mi je!

Po končani uradni proceduri so dejali hlapcu Janezu:

— Sedaj lahko peljete »vino-vodo«, kamor hočete!

— Jaz naj vozim po mestu vodo? Kdo mi bo pa plačal? se je odrezal pošten Janez, ki o stvari ni ničesar vedel. Obrnil se je proti trgovcu z vinom:

— Kam naj peljem to vodo?

— Nazaj v klet na Krekov trg! Je bil trpko osoren odgovor.

Kakor v Kani Galileji...

Mestni dohodarstveni urad je razkrij prav premeteno spekulacijo z vodo. Že dalj časa so opazovali, kako nekateri vozniki vozijo čudne sode proti Vodmatu. Včeraj popoldne je stal na Krekovem trgu kontrolni organ mestnega dohodarstvenega urada ter opazoval jutranje vrvenje. Pristopil je k njemu dovipen znanec ter mu pomislil:

— V nedeljo sem videl, kako znajo v Mahrovici kleti delati iz vode vino, kakor v Kani Galilejski. Napravite konec!

— Že vemo! Stori bomo svojo dolžnost.

V starodavni nekdanji Mahrovici hiši ima vino toč in založno vinsko klet Dalmatincev Jozo Ninič. Vinsko dobiva transito klet in plačuje užitnino na podlagi kontrole užit-

Da osvežite kri, pijte nekaj dni zapored zjutraj čašo naravnega »Franz Josefove« grence. Od mnogih zdravnikov zapisana »Franz Josefova« voda uravnava delovanje črevesa, krepi želodec, izboljšuje kri, pomirja živce, povzroči, da se človek splošno dobro počuti in da ima jasno glavo. Dobi se v vseh drogerijah, lekarnah in specializiranih trgovinah.

ninskih organov od časa do časa. Ker pa dobavlja baje vino tudi v okolico, prejme vselej za zadevno prijavo tranzitno boleto, na podlagi katere mu potem za vino, ki je bilo izvoženo čez mestno užitninsko linijo, dotično trošarino odpišejo. Podjetnik Jozo pa je imel poslovne zveze z drugim Dalmatincev Spirom Laburo, ki ima svojo gostilnico v Društveni ulici v Vodmatu, ki že snada pod občino Moste. Jozo se je v nedeljo dogovoril z Spirom, da mu zopet pripelje tri sode »vina«. Dogovorjeno, stor-

Porotne obravnave

Za prisleparjenih 133.537 Din dve leti ječe

Ljubljana, 13. marca

Radivoj Krasnik, rojen 1895. v Borovljah, oženjen, je po poklicu trgovski potnik. Bil je že kaznovan. Obtožnica ga dolži, da je pod raznimi pretevezami spravil več ljudi v zmotno in jih oškodoval za 133.537 Din. Mešal je ljudi takole:

1. Tekom let 1925, 1926, 1927 je pod pretevezo, da ima na Koroskem veliko posestvo, vredno okoli milijon dinarjev, odnosno da ima izkupiček za to posestvo okoli pol milijona dinarjev naložen v banki na Koroskem — izvalil na posojilih od Jurja Škerjanc na 62.000 Din in od Amalije Krulje 3000 Din.

2. Pred božičem 1926 je z zvinitm prigovarjanjem, da mu je dovolil Jurij Škerjanc, da odnese nekaj stare obleke, izvalil od Amalije Krulje več obleke in tudi stensko ogledalo, kar je bilo vredno 2300 Din.

3. Začetkom leta 1926 je z zatrjevanjem, da ima pri trdnici »Flamentod« v Celovcu naloženo kavčijo 20.000 Din, izvalil od Franceta Pera in Zdravka Korena posojilo 13.000 Din, od Matije Karnerja 20 tisoč dinarjev, a od Alojza Knific, kateremu je tudi dejal, da ga bo sprejel kot skladiščarja v službo, pa 15.200 Din.

4. V oktobru 1927. je hotel izvaliti od Antona Skalarja tudi posojilo 3000 Din. Za protislužbo je obljubil, da preskrbi službo njegovemu bratu Francetu pri Bonacu v Ljubljani. Prav tako je hotel o Binkoštih 1926. od nekega Franceta Solerja 15.000 Din posojila; obljubil mu je tudi preskrbeti službo.

Današnje prav zanimivo razpravo je vodil vdss. Antloga, državno pravništvo je zastopal dr. Fellacher, a obtoženca je zagovarjal odvetnik dr. Adlešič.

Zagovor

Radivoj Krasnik se je zagovarjal dokaj živahno. Čeprav prizna sleparijo, trdi, da ni imel goljufivega namena. Glede Škerjancu pripoveduje, da se poznata od leta 1925. Trdi, da je dolg pri Škerjancu zato tako visok, ker slednji ni pravočasno rešil blaga iz zastavljalnice, za katero mu je dal obdolženec zastavljale listke. Prizna, da si je izposodil pri Škerjancu skupno 62.000 Din.

— Kako pa vaše premoženje v Avstriji?

— Tam imam bogate sorodnike, pustili so me na cedilo, ker sem Slovenec, oni pa nemškega mišljenja.

— Saj ste vendar rekli, da imate tudi sami milijonsko premoženje.

— Nisem. Trdil sem pač, da sem vložil v Celovcu pri trdnici »Flamentod« kavčijo, kar je bilo tudi res.

Jeno. Jozo je nalil tri sode z navadno vodo in sicer v prvi sod 365 l, v drugi 701 l, a v tretjega 575 l; torej je vozil v Vodmat 1941 l »vina«.

Včeraj okoli 10. dopoldne je zapeljal na Mahrovo dvorišče kmečki voz, v katerega sta bila vprežena dva čila konjica. Z veliko težavo so pomagali Jozu natovoriti sode lastnik voza Andrej Lavrič, njegov hlapec Janez Pirnar in še neki delavec. Nato je hlapec konjica poglal z dvorišča Mahrove hiše proti Vodmatu.

Pred mitnico na Zaloški cesti

ob železniškem križišču je hlapec konje ustavil. Na tej mitnici so zelo vestni užitninski pazniki, ki so zadnje čase posvetili največjo pozornost iz mesta v predmestno občno izvoženemu vinu. Hlapec je pokazal tranzitno boleto, a načelnik mitnice, ki se strogo ravna po pravilniku, je odredil, da se sodi pregledajo. Pazniki so navrtali prvi sod. Iz njega je pritekla prav sumljiva motna bela tekočina, ki ni bila niti z daleka slična belemu dalmatinskemu vinu. Sod so takoj zabili. Navrtali so nato drug sod in iz tega je pricurljala »aqua purissima«, voda najčistejša. Isto je bilo pri tretjem sodu. Takoj so sode uradno zapečatili. Med tem časom je prišel na mitnico Jozo sam. Prestrašil se je, ko je videl, da je imel s svojo premeteno spekulacijo — smolo.

O nenavadni vsebini so takoj obvestili ravnateljstvo mestnega dohodarstvenega urada, ki je odredilo, da morajo sode takoj pripeljati pred urad na Gosposvetski cesti. Tu se je odigral prizor, ki smo ga uvodoma opisali.

Danes so imeli kontrolni uradniki in organi mestnega dohodarstvenega urada prav obilo posla. Uvedli so obširno preiskavo, ki je že sedaj prinesla na dan prav zanimive stvari. V afero je zapletenih več oseb. Ker je preiskava še v teku, ne moremo o njej podrobneje poročati. Toliko je že sedaj jasno da je bila mestna občina s temi manipulacijami na trošarini oškodovana za prav lepe tisočake.

— Pravite, da imate tudi v Beogradu kavčijo?

— Res je. Založil sem jo pri vojnem ministrstvu, kavčija je tam ostala, a dobava je bila odgojena.

— Poročila ministrstva, katero smo si nabavili, pa navaja, da nimajo vaše kavčije nikjer vpisane, niti vašega imena ne poznajo.

— Tam bi bil z gasilnimi aparati zaslužil kakih 100.000 Din.

Nato trdi obdolženec, da je odstopil kavčijo, ki jo je imel pri »Flamentod«, Alojzu Knificu, katerega je ogoljufal za 15.200 dinarjev.

— Saj ste vendar trdili sami v svojem zapisniku, da vam »Flamentod« ničesar več ne dolguje.

— Seveda, ker sem cedil terjatev Knificu.

— Za skladiščnika ste pa nameravali sprejeti kar dva človeka, Knific in Solerja.

— Ne, če bi bil Soler vložil kavčijo, bi bil isto Knificu vrnil.

Dokazovanje

Jurij Škerjanc iz Ljubljane, ki je bil glavna žrtev obdolženca, je star 65 let. Nekaj časa je bil starinar, mož živi kot železničar z malo pokojnino 400 Din in je vse svoje prihranke žrtvoval obdolžencu, ki mu jih pač ne bo nikoli vrnil. Na vprašanje predsednika pripoveduje stavec z monotonim žalostnim glasom, da je delal in hranil 45 let a ves ta denar mu je zapravil lahkomišelnik Krasnik.

— V kakšnih zneskih je jemal Krasnik pri vas posojilo?

— Po 100 do 500 Din. Denarja sem mu dal skupaj 62.000 Din, kar pa je prodal moje obleke, je pa še več.

— Kako to, da ste mu dali?

— Izdajal se je za bogataša. Rekel je, naj bom brez skrbi, da bo vrnil z obrestmi, ker bo na Koroskem od očeta prevzel veliko posestvo. Kasneje mi je dejal, da je to posestvo prodal, da ima v Celovcu v banki naloženo lepo vsoto 465.000 Din. Imenoval je par bank, naposled »Industriabank«.

— Tudi pozneje, ko je bila proti njemu že preiskava, je še prišel k vam, pa ste mu verjeli in dali?

— Seveda, zatrjeval mi je, da gre v Avstrijo po denar. Lani je bil celo podredn, da je šel z menoj v »Kreditno banko« v Ljubljani vprašati, če ni prišlo zanj večje nakazilo iz Celovca. Seveda ni bilo o nakazilu ne duha ne sluha. Druzi me je zopet nalagal, da sem hodil na Ljub-

ljano odzval in poje ob 20. uri. Pariški tednik za radio-programe »Radio-Magazine« je objavil sliko našega rojaka.

Gostovanje Comedie Française v Zagrebu. V soboto dne 16. in v nedeljo dne 17. t. m. bo gostoval v zagrebškem Narodnem gledališču ansambel pariške »Comedie Française«. Uprizorili bodo Berneistovo dramo »La Rafale« in Gerardijsko »Aimer«.

Ta igralska skupina gostuje te dni v Beogradu.

Ga. Zikova v Zagrebu. Primadona praškega Narodnega Divadla ga. Zikova bo nastopila jutri v zagrebškem gledališču v znani Puccinijevi operi Turandot.

Česki koncert na Kubi. Pevski zbor praških učiteljev je priredil dva uspešna koncerta v Havani na otoku Kuba.

Kaj pripravljajo praška gledališča. Narodni divadlo studira za bližnje dni domačo dramo »Veleposelnik«, delo F. M. Subrt (za avtorjevo 80letnico) in Girandouxovo patriotično igro »Siegfried«. Stavosko gledališče bo dalo v bližnjih dneh Verneuilovo »Gospoda Lamberthiera«, ki smo ga nedavno spoznali z Gajdarovim in Gvozskovim Vinohradsko gledališčem pripravljajo krstno predstavo izvirne novitve Zdenka Štepanka »Samostan ob tajgi«. Snov je vzela iz legendarne življenja v Sibiriji. V istem gledališču bodo tudi uprizorili Shawove »Junake«.

— Osvobozene divadlo je pripravilo veseligr »Première Skafand«, delo Voskovca in Wericha, ki bosta sama igrala glavni vlogi dveh clownov. — »Uranac« bo dala senzacionalno berlinsko operno novost Straussovega »Casanova«.

ljansko pošto spraševati, če je prišlo za me kako priporočeno pismo.

— Kaj je dejal vaši oskrbnici Amaliji Kruljevi?

— Teda, ko je prišel k nam in me ni bilo doma, ji je naročil, naj mu da moje obleko, ker da sem mu jaz dovolil, da jo vzame. Predrznje je obleko vzel in prodal.

— Obtoženec, ali ste čuli, siromaka ste ob vse pripravili?

Obtoženec molči. Mučen prizor.

Priča: »Da, da vse mi je napravil. Druga nimam, kakor to, kar imam na sebi. Obtoženec, »Verujte mi, mož se mi smili! Takol, ko bom prost, ga bom podpiral, skušal dobiti denar in mu ga vrniti.«

— Da ga ne boste spet drugje izposodili! ... (Publika v smeh)

— Ne, tisto pa že ne!

Dr. Ledenik, zaslišan kot priča, navaja:

— Okoli Božića leta 1927. je prišel k meni Škerjanc, naj mu posodim 250 Din, ker jih rabi za kolke. Dal sem mu jih. Kasneje se je zopet oglašil. Zdelo se mi je čudno, zakaj potrebuje toliko kolfov. Škerjanc mi je bil pripovedoval o razmerju s Krasnikom. Pravil mi je, da ima Krasnik mnogo denarja v neki ceiovski banki. Ker se mi je videla stvar sumljiva, sem dejal Škerjancu, naj privede s seboj obdolženca. Res sta prišla oboje, in Krasnik mi je opisoval svoje premoženjske razmere, zatrjujoč, da mu leži okoli 500.000 Din v »Gewerbe- und Handelsbank« v Celovcu. Obrnil sem se na banko in dobil kmalu odkovor, da je Krasnik tam nepoznan. Stvar se mi je dozdevala še bolj sumljiva. Znova sem govoril z obdolžencom. Zdal mi je trdil, da ima denar v »Industriabank« in da sem ga napak razumel. Čeprav se mi je zdelo, da laže, sem vendar napisal odstopno izjavo, da cedira Krasnik 80.000 Din Škerjancu. Cesitsko listino je obdolženec podpisal. Izkazalo se je, da te banke sploh ni in da je Škerjanc nasel brezvestnemu goljufu.

Obdolženec pripominja, da je to samo zato delal, da bi podaljšal dobo odplačila, ker je računal s tem, da se ga naposled vendarle usmili njegovi bogati sorodniki.

Priča Anton Skalar je čital v novinah, da dobi dobro službo, kdor posodi 3000 Din. Obdolženec mu je obljubil službo pri Bonacu. Priča je hotel dati denar, katerega pa je imel še v hranilnici. Ko sta šla v hranilnico, se je nasmejala Skalarju sreča v osebi stražnika, ki je haš tedaj Krasnika aretirat. Skalar je tako srečno odnesel goljufu pete.

Stari Škerjanc je naknadno pripomnil, da je goljufu podsilil tudi menico za 7000 Din. Priča Lojze Knific navaja, da je Krasniku nasel za 15.200 Din. Krasnik mu je obljubil službo skladiščnika, zato mu je posodil 15.000 Din. Kasneje je dejal, da rabi zdravila za svoje otroke in Knific mu je dal še 200 Din.

Priča France Sojer pripoveduje:

— Doma sem z Viča. Lani o Binkošti sem bil v Ljubljani. V Prešernovi ulici sem govoril s Knificom, ki mi je pravil zaradi službe skladiščnika in povedal, da je založil kavčijo. Ko sem prišel domov, sem čital oglase. Med oglasi sem videl tudi anonso, ki je nudila dobro službo. Žrtvoval sem tistih par dinarjev in se oglašil. Kmalu je prišel k meni Krasnik osebno. Ni me bilo doma. Pustil mi je listek, naj se oglašim naslednji dan pri »Slonu«. Predstavila sva se drug drugemu in povedal mi je, da je zastopnik za gasilne aparate. Takoj se mi je posvetilo v glavi, saj mi je baš o tem zastopstvu pripovedoval Knific. Komaj sva bila v prvih besedah, je začel zaradi denarja. Obljubil sem mu ga prnesti, domenila sva se, da se zvečer pri »Slonu« sestaneva prihodnji dan. Takoj sem šel v Šiško h Knificu in mu povedal, kako in kaj. Domenila sva se, da ptička ulameva. Naslednji dan sva šli s Knificom oboje na sestanek v kavarno, in sicer

Plemeniti užitek brez škode

Vam jamči KAVA HAG brez kofeina. To je izvrstna in prava zrnata kava, ravnokar očiščena kofeina — strupa srca in živcev — ki tolikim ljudem škoduje, ne da bi se tega zavedali. Mnoge nerazumljive težave: nervoznost, trepetanje rok, slabo spanje i. t. d. so posledice uživanja kofeina. Poizkusite torej kave Hag. Pri nje uživanju Vam ne manjka ničesar, kar imate pri navadni kavi, nasprotno celo pridobite na zdravju in dobrem razpoloženju.

Originalne zavitke po Din 14.— in Din 27.— dobite v vsaki boljši trgovini. V kralje, kjer se še ne dobivajo, jih pošlje vsako množino tranko po običajni ceni.

KAVA HAG D. D., Martičeva 14 b, ZAGREB.

Vzorec pošljemo po prejemu Din 1.50 v znakuh in priloženega bona.

KAVA HAG
VARUJE SRCE in ŽIVCE

vsak z druge strani. Zagledam obdolženca pri neki mizi, kjer je imel zopet neko žrtev, kateri je prav dobro lagal zaradi nekega denarja. Ko je zagledal mene, je takoj prišel in me vprašal, če sem prišel denar, da se potem domeniva glede sužbe. Poklical sem Knific. Krasnik je bil v zadregi, jel se je s Knificom prerekat, ta čas sem pa stopil k neznanu, s katerim je obdolženec poprej govoril in mu svetoval, naj bo oprezen. Zahvalil se mi je, da sem ga obvaroval nesreče.

Obdolženčeva svakinja, Pepca Javorškova navaja, da je bila predlaskim v Beogradu. Preden je šla tja, ji je pravil obdolženec, da ima pri ministrstvu vloženo kavčijo in naj ona posreduje glede vrnitve. Posrečilo se mi je govoriti z nekim gospodom, ki je o stvari poizvedoval, in ji sporočil, da je kavčija že dvignjena.

Sodba

Predsednik je prebral izpovedi celovških prič, lastnikov trdnice »Flamentod«. Priča stja potrdila, da je res sklenil obdolženec z njima pogodbo, kavčijo pa ni vložil. Može je obdolženec podpis ponaredil. Trditi ki še zdaj dolguje 2500 Din.

Senat je stavil porotnikom 9 glavnih vprašanj, in sicer glede vsake goljufije posebej. Porotniki so jih 8 soglasno potrdili, eno pa z 11 glasovi. Krasnik je prošil zaradi svojih 4 nepreskrbljenih otrok za milo sodbo. Senat se je kmalu vrnil iz posvetovalnice. Sodba: Dve leti težke ječe s postrojenjem. Vstrel se je preiskovalni in zavarovalni zapor od 27. julija lani. Obsojenec je kazen sprejel.

Jutri se bo vršila porotna razprava proti Ivani Žagarjevi, ki je obdolžena, da je s koso zavratno umorila svojega moža.

DANES!

Mladini zabranjeno!

DANES!

Kar zamočče otroci svojim staršem...

Film o mladini in njenem trpljenju.
V glavnih vlogah Nina Vana, Ernst Verebes in drugi.

Izven sporeda se predvajajo še odlomki iz najnovejšega, pravkar dogotovljenega filma

„EROTIKON“

z našo filmsko igralko ITO RINA v glavni vlogi.

Predstave ob 4., pol 6., pol 8. in 9. uri.

Običajne, nepovišane cene.

ELITNI KINO MATICA.

Telefon 2124.

Kulturni pregled

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani

LJUBLJANSKA OPERA.

(Začetek ob pol 20. spremembe označene.)
Četrtek, 14.: Ljubezen treh kraljev. A. Petek, 15.: Zaprt.

LJUBLJANSKA DRAMA.

(Začetek ob 20. spremembe označene.)
Četrtek, 14.: Dantonova smrt. Izven. Petek, 15.: Zaprt.
Sobota, 16.: Utopljenca. C.

SENTJAKOBSKI GLEDALIŠKI ODER
Sobota, 16.: Pred poroko. Abonma. Stoti nastop ge. Bučarjeve in g. Lavriča.
Nedelja, 17.: Pred poroko. Izven.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE
Četrtek, 14.: ob 20. Poljska kri. C. Premijera.
Petek, 15.: ob 20.: Prireditel požarne bramb.

PTUJSKO GLEDALIŠČE
Petek, 15.: Bajadera. Gostovanje Mariborčanov. (Tenorist g. Mirko Nerat.)

Nova slovenska drama. Dr. Slavko Grum je predložil našemu gledališču novo dramo moderne, psihološke vsebine. Pisatelj nam utegne nuditi s svojim novim dramskim delom zanimivo presenečenje.

Slovenski književniki med našim ljudstvom. Društvo slovenskih književnikov v Ljubljani že dalj časa premostrilno vprašanje, kako zainteresirati najširše sloje prasti za naše domače slovstvo. Že pred leti je priredilo v Mariboru Prešernov in Cankarjev večer s predavanji in recitacijami svojih članov. Letos je prešlo iz raznih manjših krajev pisma, da bi ljudje želili spoznati živce predstavitelje naše literature. Tako se je društvo odločilo, da priredi v raznih manjših mestih in trgih na Slovenskem recitacijske večere. Prvi bo v ponedeljek, dne 18. t. m. v Trbovljah. Uvodno besedo bo imel Josip Vidmar. Oton Zupančič bo recitiral nekatere pesmi, takisto Fran Albrecht. Juš Kozak bo čital odlomek iz povesti »Blatni grad«, ki je bila sprejeta med letošnje publikacije »Vodnikov družbec«. Ivan Zorec bo bral novelo »Soba št. 12«. Literarni večer med slovenskimi rudarji naj bi pomenil začetek tesnejših odnosov med našimi pisatelji — umetniki in širokimi narodovimi sloji.

Uspeh našega rojaka v Franciji. Bivšega basista ljubljanske opere g. Mirka Pugelja, ki študira v Parizu, je na podlagi uspešnega koncerta, ki ga je bil nedavno imel

Domače vesti

Za revno deco

smo prešli v zadnjih dveh dneh še 402 dinarja v denarju. Poslali so nam gospod F. Jereb, tehnični mojster pri »Vulkanu« v Kranju 252 Din. g. Rudolf Orozky v Ljubljani 100 Din in g. Fran Pavletič, učitelj na Vrhniki 50 Din. S tem je dosegla naša zbirka v gotovini znesek Din 42.852.50.

V blagu so nam poslali: tvrdka »Peko« 2 para ženskih čevljev, Kolinska tovarna 10 kg cikorie, pražarna »Žika« 21 kg kave in tvrdka M. Hribnik (vse v Ljubljani) 25 m blaga za obleke v vrednosti 1000 Din.

Vsem darovalcem iskrena hvala!

»Jutro«.

Avdičevica. Dr. Niko Župančič, direktor muzeja v Ljubljani in bivši minister je bil v ponedeljek sprejet od kralja v daljši avdičevici. Dr. Župančič sta sprejela tudi predsednik vlade general Živković in minister prosvete g. Maksimović.

Nov prosvetni šef v Ljubljani. Po vstopu iz Beograda je vršilec dolžnosti šefa prosvetnega oddelka v Ljubljani dr. Karol Capuder razrešen dolžnosti, na njegovo mesto pa je imenovan dr. Dragotin Lančar, ki je bil pred dr. Capudrom voditelj prosvetnega oddelka pri velikem županu in pozneje nekaj časa ravnatelj muzeja v Ljubljani.

Slovenski javnost. Država in narod rabita danes večjih in praktičnih juristov — pravnikov, ki morajo imeti poleg globokega teoretičnega znanja tudi nad vse široko duševno obzornost. Naš slovenski pravniški naraščaj se je moral dosedaj zadovoljiti s teoretičnim proučevanjem prava. Večini še danes ni mogoče, da bi šla v svet in spoznavati narode in pravo velikih, kulturnih držav. Da bi se temu odpravilo, je sklicalo društvo slušateljev Juristične fakultete na ljubljanski univerzi seznaniti svoje člane z znanstvenimi sredstvi Avstrije in bratske nam Češkoslovaške. V ta namen je s pristankom dekanata fakultete napravilo načrt za poučno ekskurzijo v te dve državi pod vodstvom g. vseučiliških profesorjev. Ekskurzija je mišljena začetkom velikih počitnic. Da bo moglo društvo izpeljati ta svoj načrt, se obrača s tem na vslo slovensko javnost, da prisloži ob tej priložnosti pomoč in da se odzove njegovemu pozivu k nabiranih akcijah za to ekskurzijo. Vsak, kateremu na srcu res temeljita izobrazba in široko duševno obzornost naših bodočih pravnikov, bo tu izpolnil svojo dolžnost! — Za društvo DSJP: Potokar Mirko, t. ž. predsednik. Boje Vilko, t. ž. tajnik.

Iz »Uradnega lista«. »Uradni list« ljubljanske in mariborske oblasti objavlja v 25. številki zakon o izpodbijanju in dopolnitvi zakona o zaščiti javne varnosti in reda v državi z dne 6. februarja 1929, nadalje zakon o pridobitvi pravice do osebnih pokojnine civilnih državnih uslužbencev in uslužbencev državnih prometnih naprav kakor tudi o odpravi takih uslužbencev, pogodbenih uradnikov in dnevničarjev ter pravilnik o pomožnem osebju prometnih naprav.

Nov odvetnik. Odobor odvetniške zbornice v Ljubljani razglasa, da je g. Leon Tornago vpisan v imenik odvetnikov s sedežem v Ljubljani.

Uradni dan Sreskega gremija trgovcev v Celju za člane trgovce v rogaškem sodnem okraju se bo vršil 15. t. m. od 9. do 12. dopoldne v Rogatcu v posebni sobi hotela Sporn in od 14. do 18. v Rogški Slatini v občinski posvetovalnici.

Razvrščanje šefov in računskih preglednikov krajevnih kontrol. Ker je bila izvršena nova finančna razdelitev na finančne direkcije, se je pokazala potreba, da glavna kontrola izvrši novo razvrščanje svojih krajevnih kontrol. Glavna kontrola zaradi tega z 20. marcem odpravlja vse svoje krajevne kontrole pri okrajnih finančnih uradah in ustanovah krajevnih kontrol pri finančnih direkcijah, ki začno posloovati dne 25. marca. Istodobno je glavna kontrola izvršila naslednje razvrščanje šefov in računskih preglednikov krajevnih kontrol pri finančnih direkcijah v vsej državi. V Ljubljani so imenovani: za vršilca dolžnosti Drago Podreka, dosedanji računski preglednik pri finančni delegaciji v Ljubljani; za računsko preglednike: Vlado Prinčič in Josip Vidojčič, doslej računsko preglednika pri finančni delegaciji v Ljubljani, Ivana Bonača, računskega preglednika pri železniški direkciji v Ljubljani; Ivan Mikuš, doslej računski preglednik pri carinarnici v Ljubljani, za pisarja pa Viktor Karel, doslej pri finančni delegaciji v Ljubljani.

Jugoslovenska šola v Antofagasti. V Antofagasti v jugoameriški republiki Chile imajo naši emigranti že trinalst let svojo osnovno šolo s šolskim vrtem. V preteklem letu je to šolo obiskalo 113 malih jugoslovenov in jugoslovenk. Šolnina znaša 160 dinarjev, stroški za vzdrževanje

šole pa 25.000 Din mesečno. Šola ima lastno poslopje in štiri učne moči. Učni jezik je srbohrvatski in španski.

Smrtna kosa. Po daljšem bolehanju je umrl g. Emil Svigel, poslovodja v Travniku. Pokojnik je služil nad 20 let pri lesni tvrdki I. Šutej (Jelendol), 12 let pri tvrdki Franjo Zagar (Markovec) in 10 let pri tvrdki Ivan Rus v Loškem potoku kot vodja parne žage v Travniku. Pokojnik je bil izborni strokovnjak, zvest svojim gospodarjem, delavstvu vzoren učitelj, skrbel po očetovski za njegove pravice in zdravje. Bil je vsestransko spoštovan ter med ljudstvom splošno priljubljen. Vse svoje življenje je bil skrajno zmeren in ni nikdar bolehal. Lansko leto ga je napadla nenadoma notranja bolezen kateri je sedaj podlegel. Žalujemo dvem sestram iskreno sožalje. — V Blagovici je 12. t. m. v najljepši mladosti po hudi bolezni preminula g. Mija Korošakova, soproga g. Dra. Korošaka, učitelja pri Sv. Jurju ob Ščavnici. Pogreb blage pokojnice se bo vršil v četrtek 14. t. m. dopoldne na pokopališču v Blagovici. — V Ljubljani je preminula po kratki bolezni gđ. Ana Jegličeva, učiteljica in konservatoristka. Pogreb pokojnice se bo vršil danes 14. t. m. — V Prašah je umrla g. Franciška Vrhunčeva, gostilničarka in posestnica. Pokojnica je bila dobra žena. Rečeji niso nikdar odhajali od nje praznih rok. Pogreb bo v petek 15. t. m. ob 9. na pokopališču v Mavčičah. — Pokojnikom blag spomin, žalujemo naše sožalje.

Samo se danes zadnjikrat
v kinu „IDEAL“
ob 4., pol 6., pol 8. in 9. uri

Ogrska rapsodija

Kdor še ni videl tega kra-
nega filma naj si ga nenudoma
ogleda v

Najnižje
cene! kinu Ideal

Zakup lova. V četrtek dne 28. marca 1929. ob deveti uri se bodo pri okrajnem glavarstvu Ljubljana-okolice, soba št. 1. oddali potom javne dražbe v zakup lovi občin Dobrunje, Rudnik, Zelnjice in Slivnica za dobo od 1. junija 1929 do 31. marca 1934. Dražbeni pogoji so vsak dan med 9. in 12. uro na vpogled pri omenjenem uradu.

Radoviliška podružnica Slovenskega planinskega društva v Radovljici, ima svoj redni letni občni zbor v ponedeljek 18. tm. ob 8. uri zvečer v Sokolskem domu v Radovljici.

Veteran učiteljev. Pišejo nam: Najstarejši učitelj v Sloveniji še živi kot upokojenec v Mariboru. To je g. Fran Kranjc, rojen 1. 1837 v Novi cerkvi pri Celju in je torej sedaj star 92 let. Za svoja visoka leta je še čvrst in zdrav. Pred upokojitvijo je služboval v Velenju pod naduč. g. Valentinom Brencom. Sedaj je kandidat za 100-letnico. Na zdar! Brn.

Tujski promet v Trstu. Kakor poroča »Rivista mensile della città di Trieste«, je bilo v lanskim enajstim mesecih v Trstu tujcev 151.167 napram 168.262 v enaki dobi prejšnjega leta; diferenca znaša 17.095. V novembru 1928. je bilo v Trstu tujcev 10.994, med temi iz ostalih delov Italije 6215 in iz Julijske Benečije 3072. V lanskem enajstmesečnem številu prevladujejo tudi domači tujci!

Velika dobrotulca v letošnji hudi zimi revnim šolarjem je bila v Slovenigradu vdova po znanem dijaškem očetu dr. Perdu Pirnatu — gospa Adela dr. Pirnatova. Med opoldansko pavzo je delila in še deli ubogi premrli in lačni deci dinarje za kruh ali pa jim kupuje »štručke« in »župce«, popolnoma v smislu pokojnega soproga, katerega so tudi otroci kar čakali na cesti, da jih je iz pisarne grede popeljal k peku. Plemenito delovanje blage gospe zasluži pač javno zahvalo in — posnemanje.

Oljke »Kola jugoslovenskih sester«. Kolašice v Ljubljani in po podružnicah v Sloveniji prodajajo tudi letos oljke za cvetno nedeljo, da si naberejo sredstev za svoje človekoljubno delo. Uverjeni smo, da bo tudi letos obširno pridno segalo po oljčnih vejicah in s tem pokazalo, da zna ceniti poštrevnost delavnih kolašic.

Pri bratovski skladnici v Velenju se odda mesto pogodbenega administrativnega uslužbenca s perfektnim znanjem knjigovodstva. Mesečna plača po dogovoru. Interesente opozarjamo na razpis v 25. številki »Uradnega lista«.

Zadužil se je v Rihembergu v Jakštovi gostilni 24letni Mirko Bandelj iz Stanjele na Krasu. Prenočeval je tam in predno se je vlegel, je zaprl peč, da bi imel bolj gorko v sobi. Premog pa je še gorel in tako so se plini razširili do Bandelja in ga zadušili. Dopoldne so ga našli v postelji mrtvega s penami na ustih.

Krvava zakonska tragedija. Mirni št. Jur pod Kumom je v nedeljo razburila krvava drama dveh zakoncev. Pred vojno je bila v št. Jurju dobro znana Bostičeva gostilna. Mlada zakonca sta znala privabiti obilo gostov. Prišla je vojna, mož je šel na

fronto. Ko se je pripejal na dopust, je v Zagorju pri vstopu v vlak padel, si zlomil tilnik ter izdihnil. Po vojni se je priženil na Bostičev dom Knezov iz Lamovnika. Zakonca sta se dobro razumela, pozneje pa so se iz ljubosumja in drugih povodov razvili prepri. Zaradi njih je žena celo živčno obolela in je bila pol leta v umobolnici. V nedeljo popoldne sta se zakonca zopet prepirala in mož je v svoji razjarjenosti zgrabil za sekuro ter pobil ženo na tla. Z ušesom in toporiščem ji je prizadel več nevarnih udarcev in jo težko poškodoval. Otroci so iztrgali nesrečno ženo iz rok besnega moža, ki je po hudodelstvu neznanu kam pobegnil. Domneva se, da je izvršil samomor.

ITO — zobna pasta najboljša.

Tkanina »ETERNUM« glavna zaloga za Jugoslavijo pri Medved manufaktura.

Le mirno spite, ker ženska hvala raztaplja nesnago čez noč, jutraj jo odpravi Schichtovo terpeninovno milo. — Poglejte naš današnji oglas! 70

Iz Ljubljane

Československa Obec v Ljubljani. — Prosimo vsechny dány, které přispěly ku velikému úspěchu naší Oslavy narozenin presidenta Masaryka, aby přijaly touto cestou naše srdečné díky. — Stejně díky pak patří i firmě A. Agnola i restauratu panu Krupěšovi za jejich laskavost a všem, kteří mají na tomto úspěchu podíl.

Iz gledališke pisarne. Za neabonirane posetnike vpizore drevi ob 20. »Dantovo smrt«, dramu v 21 slikah. Drama nudi gledalcu po svoji pestrosti, slikovitosti in odličnih igralskih kreacijah bogat užitek. Konec ob pol enajstih. — Opera vpizori drevi ob pol 20. repizo muzikalno in dramatično močne opere »Ljubezni treh kraljev«. Dirigira kapelnik g. Štritoč, režija g. ravnatelja Poliča. Glavne vloge pojo g. Zinka Vilfan Kunčeva, g. Julij Betetto, g. Stefan Marčec in g. Pavel Grba. Predstava se vrši za A abonma. — Koncem tedna bo premijera operete »Grof Luxemburški« v kateri bosta peli glavno moško tenorsko partijo g. Ljubiša Ličič pa tudi g. Drenovec. — Drama uprizori v velikonočnem času pasijonsko igrlo I. N. R. I. in sicer 24. in 25. t. m. popoldne ob 15., ob ponedeljku do četrtrka vsak večer ob 20., na veliki petek ob 16. ter na veliko nedeljo in veliki ponedeljek ob 15. Cene za to uprizoritev so običajne dramske. Glavno vlogo igra tudi letos g. Gregorin.

Društvo trgovskih in industrijskih nameščencev v Ljubljani bo odslej prirejal redne družinske sestanke, na katerih bodo priznani socialni delavci predavali o vseh socialnih problemih. Tudi bodo na takih večerih skioptična predavanja. Prvi tak večer se bo vršil v soboto 16. t. m. ob 8. zvečer v prostori restavracije Lloyd na Sv. Petra cesti Predava talmik g. Kravos o lepoti Švice. Po predavanju razgovor o stanovskih zadevah. Odbor vabi vse člane in prijatelje, da se udeležijo tega večera v velikem številu.

Angleško predavanje. Danes, 14. t. m. bo mrs. Copeland, lektorica angleškega jezika, v zbornici univerze ob 18. uri imela javno predavanje pod naslovom: »English popular taste in Art 1850—1925«. Predavanje bo opremljeno s projekcijami in so k njemu toplo vabljene vsi ljubitelji angleškega jezika in umetnosti.

Šentjakobski gledališki oder bo vpri-zoril v soboto 16. in v nedeljo 17. t. m. izborna burko »Pred porokom«, pri kateri slavita svoj stoti nastop člana ga. Bučarjeva in g. Lavrič. V ostalih večjih vlogah nastopijo še dame gđ. E. Wrischerjeva, Pavličeva, Gorjupova, Koščakova, Pirčeva in gg. Petrovič, Košak, Čuk in Kunc. Sobotna

Zoper slabokrvnost, slabo prebavo in oslabelost vsake vrste

učinkuje najbolje povsod priznana HOČEVARJEVA AROMATIZIRANA ŽELEZNATA TINKTURA. Ne kviri zob in je prijetnega okusa. Pol litra steklenica 20 Din. Razpošilja se od 3 steklenic dalje. Izdeluje in razpošilja edino: LEKARNA PRI ANGELOJU VARHU NA VRHNIKI. 3662

Velikonočna prodaja
15—30 % popusta

Stofe za moške obleke, zgotovljene
obleke, perilo, čepice, klobuke, samo-
veznice, nogavice itd. pri
Anton Presker, Ljubljana, Sv. Petra c. 14

Gripa!

Za desinfekcijo ustne dupline in grla

Panflavin pastile uničujejo vstopajoče povzročitelje bolezni. Od zdravniških avtoritet proti vnetju grla, prehladu in gripi pogosto predpisane.

V zgoraj narisanim originalnem omotu se dobe v vseh lekarnah.

predstava je namenjena abonementom in drugemu občinstvu, nedeljska predstava je izven abonmaja. Občinstvo vabimo, da v obilnem številu poseti to izvrstno burko. Vstopnice se dobe v predprodaji v trgovini g. Miloša Karničnika na Starem trgu, za nedeljsko predstavo tudi v nedeljo dopoldne v Šentjakobski knjižnici.

— Svica, raj Evrope» je naslov sklopičnega predavanja, ki ga priredi Društvo trgovskih in industrijskih nameščencev v Ljubljani v soboto, dne 17. t. m. ob 8. zvečer v salonu gostilne Lloyd na Sv. Petra cesti. Člani društva in njihovi prijatelji o stanovskih zadevah.

— Lepa prireditve Atena. V nedeljo popoldne je priredilo agilno društvo Atena v veliki dvorani Uniona rokoko — popoldne z zelo pestrim sporedom. Na dnevnem redu so bile lepe pevске, glasbene in druge točke, o čemer je podrobneje poročal že zadnji »Ponedeljek«. S strani posetnikov te lepe prireditve se čujejo želje, da bi se rokoko-popoldne ponovil — morda v gledališču zaradi boljše razsvetljave.

— Jugoslovensko angleško društvo ima svoj letošnji redni občni zbor v sredo 20. t. m. ob 20.30 v »Emoni«, I. nadstropje, z običajnim dnevnim redom. — Odbor.

— Z ljubljanskega trga. Na trgu vlada živahnost. Živil je sedaj v zadostni množini na razpolago. Jajca postajajo radi velike ponudbe vedno cenejša. Včeraj so bila na trgu jajca že po 1.25 Din komad, a najlepša po 1.50 Din dočim so bila še pretekli teden po 1.50 do 1.75 Din.

— Ita Rina v kinu Matic. Kot filmska zvezda dovolj skromna se je Ita Rina včeraj popoldne prav simpatično zopet predstavila ljubljanski publiki. Lahko rečemo: prav pristočno, toplo svidenje. Pred poslopjem kina Matice se je že pol ure pred 16. uro zbiralo občinstvo, v večini seveda mladi svet. Dvorana se je seveda hitro napolnila do kraja. V premoru je g. Pavle Debevec opisal dosežke lepe uspehe domače filmske glumice, nekar so zopet ugasnile luči in na platnu se je pojavila v neodoljivi dražesti Ita Rina. Bili so to le bežni fragmenti, ki pa upravičeno splošno najboljšo sodbo o vlogi Ita Rine v filmu »Erofikon«. Ko je zopet posvetila luč se je v dvorani pojavila gđ. Ida, elegantna in prikupna. Grmeč aplavz ji je zadonel v pozdrav, ki se je stopnjeval, ko je bil gđ. Ida poklonjen lep šopek svežih nageljnov. Enako pristranski pozdravov je bila gđ. Ita Rina deležna tudi pri nadaljnjih predstavah.

— Ekspedicija Jamarjev v Črno jamo. Kakor čujemo, nameravajo vrli jamarji v kratkem napraviti drzno ekspedicijo v Črno jamo. Ljubljanci se pač sprašujejo, kje je ta »Črna jama«. Je to 80 m globoki vodnjak na Grajski planoti. Za to ekspedicijo vlada precejšnje zanimanje. Kdo je napravil ta vodnjak je zavito v gosto meglo zgodovine. Trde, da so vodnjak izkopali že stari Rimljani v časih slavne Emona. Pozneje so vodnjak zagrebli. Odkrili so ga še le okoli 1. 1820, ko so začeli prostor na Grajski planoti snajžiti. Ustna tradicija pa omenja, da sta ta vodnjak izkopala dva, na dosmrtno ječo obsojena razbojnika. Kopala sta ga dolgo let in ko sta ga izkopala, sta kmalu nato umrla. Popreje so morali grajski prebivalci rabiti kapnico, ki se je stekala s streh v vodnjak, napravljen sredi grajskega dvorišča.

— Brezobzirno trpinčenje živali. Pasanti na Starem trgu so imeli včeraj dopoldne priliko opazovati v voz z drvmi vpreženega konja, last nekega posestnika z Iške vasi, ki je imel desno nogo vso v odprtih ranah poklicani so stražnika, ki je kmata legitimiral in ovadil lastnika konja, ki se moral zagovarjati zaradi trpinčenja živali.

— Drzen tat pobegnil čez streho. Sluga zbornice TOI, France Pogačnik je ugotovil, da je bilo ukradenih iz podstrešja več dragih odelj. Predvčerajšnjim je na stopnicah iz podstrešja ustavil neznanca in ga vprašal, kaj nosi v zavoju. Neznavec je v očitni zadregi zavoj razvil ter pokazal odeljo. Pogačnik je neznanca pograbil in poslal nekoga po stražnika. Medtem pa se je mladenič iztrgal in pobegnil nazaj na podstrešje, splezal na streho ter izginil, preden je prišel poklicani stražnik. Ukradene odeje so bile vredne nad 750 Din.

— Grda potvorba. Iz Zg. Šiške nam je neki individual, poslužujoč se tujeja imena, podal poročilo o samomoru čevlarskega pomočnika Avgusta Jančiča. Brezvestni mistifikator ni dosegel namena, da bi v toliko oškodoval g. Jančiča, kakor je želel, izkusil pa bo vse posledice svoje grdobije. Zadeva je kajpak prijavljena pristojnim oblastvom in ni dvoma, da bo krivca zadela eksemplarna kazna.

— Pretep v gostilni. Predsnočnim se je zbralo v dalmatinski gostilni v Gosposki ulici več gostov kleparske stroke. Po živahni debati so začeli padati ostre besede in nenadoma je med hudim prepriom nekdo udaril sosedu. kar je dalo povod, da so se pričeli pretepati vsevprek. V trenutku je bilo v gostilni na kozarčih in drugih predmetih že nad 1000 Din škode. Trije stražniki so imeli dosti dela, da so ukrotili pretepače in aretirali Fridriha T., Jožefa K., Maksa T., Antona S., in Blaža C., ter jih odvedli na policijo, kjer so se umirili od prestanih »naporov« šele pozno ponoči, nakar so jih izpustili. Sledila bo seveda še obravnava na sodišču.

— Male tatvine. Čuvaj v kurtilnici na glavnem kodovoru. Ošaben je naletel pred-snočnim na prostoru poleg kurtilnice na 17letnega Silvestra F. iz Sela, ki je imel v vreči zbranega več kosov železa in ga je baš hotel odnesti, da ga proda v mestu. Čuvaj ga je zgrabil ter odvedel na stražnico. Tam so mu železo zaplenili, tatit pa se bo moral zaradi tatvine zagovarjati.

Samo še danes
FRED THOMSON
„Zadnji udarec“
Ob 4. 1/7. 1/8. in 9. uri
Kino „LJUBLJANSKI DVOR“ Tel. 273

— Elizabeta Kambičeva, stanujoča na Kodeljevem, je opazila te dni, da ji je nekdo, najbrže kak berač, odnesel iz omare v spalni sobi 2 m kotenine.

— Tovarna Jo. Relch sprejema mehko in škrobijeno perilo v najlepšo izvršitev.

— Izgubljena legitimacija. Dne 11. t. m. je dijakinja II. drž. realne gimnazije izgubila železniško legitimacijo in vozni listek za mesec marec. Ker nima legitimacija za najditelja nobenega pomena, se naproša, da jo izroči pri šolskemu slugi.

Slager pes-m in tango

KREOLA

Film cvetja ljubavi in plesa
Tango Havay
Prdel Pozor! Kino Ljubljanski dvor

Iz Maribora

— Zborovanje hišnih posestnikov. V torek zvečer so imeli v hotelu »Pri zamorcu« sestanek hišni posestniki, ki imajo nepremičnine v Avstriji. Zborovanje se je udeležil predsednik Zveze hišnih posestnikov za Slovenijo g. Prelih iz Ljubljane. Sklenjeno je bilo, da bodo zainteresirani hišni posestniki osnovali posebno organizacijo, ki bo v svrhu varstva njihovih interesov stopila v stike z avstrijskim društvom hišnih posestnikov.

— Obmejni promet v Mariboru stalno narašča. V mesecu januarju in februarju je prispelo v Maribor iz inozemstva 6780 oseb od teh 2874 Jugoslovenov, 2560 Avstrijcev, 649 Čehoslovakov in 269 Nemcev. Odpotovalo je iz Maribora v istem razdobju v inozemstvo 6879 oseb; od teh 3227 Jugoslovenov, 2519 Avstrijcev, 519 Čehoslovakov in 209 Nemcev.

— Zaradi podedice je padel. V torek zvečer je izpodrsnilo na poledenelih tleh 45let-nemu invalidu Francu Plevkaku. Padel je tako nesrečno, da je dobil težje poškodbe. Vrh tega ga je po padcu napadla še božast, da so ga morali z rešilnim avtomobilom pre-peljati v bolnico.

— 500 Din nagrade za ukraden grb. Na starem mestnem pokopališču so neznan zlikovec ukradli iz grobnice stare plemiške rodbine Latterer pl. Lintenburg bronast grb, ki meri 40 cm v premeru. Čeprav vrednost grba ni velika, je rodbina vendar razpisala 500 Din nagrade za izsleditev spominske plošče, ki je za rodbino zgodovinske vrednosti. Nagrado bo izplačalo najditelju kamnoseško podjetje Kocijančič v Gregorčičevi ulici.

— Zagometno razbojništvo v Melju. Čegar žrtev je postal g. Ločnik, ki bi bil bilo za kriminalne organe težavna uganka, se polagoma razjasnjuje. Kakor izvem, je preiskava že precej napredovala. Sledovi za zločin vodijo v inozemstvo, kjer je že dalje časa na delu vilmška tolpa, ki je po načinu svojih vlovov identična z vlovom pri g. Ločniku. G. Ločnik bo te dni odpotoval v Gradec, kjer bo pregledal slike raznih kriminalnih tipov, če niso bili morda udeleženi tudi pri tem napadu. Vsekakor obstoja možnost, da pridejo kmalu na sled pravim storilecem. O podrobnostih ču-vajo tako avstrijska kakor naša policijska oblastva strogo tajnost.

Iz Celja

— Polovljena voznja za občni zbor Zveze čebelarških podružnic odobrena. Generalna direkcija drž. železnice v Beogradu je dovolila udeležencem občnega zbora Zveze čebelarških podružnic za mariborsko oblast v Celju, ki se vrši 17. t. m. dopoldne v Celju (v Narodnem domu), ugodnost polovitne voznje pod običajnimi pogoji. Ugodnost velja od 15. do 19. t. m. Vozni listek, žigosan z mokrim žigom, naj se pri izstopu v Celju obdrži, ker velja s potrdilom tudi za nazaj.

— Smrtna kosa. V celjski javni bolnici je umrl 12. t. m. Ivan Petek, 60 letni del-nar iz Griž pri Zalcu. Včeraj je pa umrl v Zavodni pri Celju 48 letni slikar in pleskar Blaž Herič.

— Električni tok bo ukinjen v torek 19. t. m. od 7. do 15. ure radi čiščenja transformatorskih postaj, na kar se opozarja celjsko prebivalstvo.

Na srcu in živčno bolnim priporočamo
našo
Kofelna prosto praženo kavo
Sveže čajno maslo in pristne kranjske
klobaze stalno v zalogi.
ANTON FAZARINC, CELJE

— Razpust Orjune v Celju in Gaberju. V ponedeljek 11. t. m. sta bili razpuščeni organizaciji Orjune tudi v Celju in Gaberju pri Celju. Oficijelni akt razpusta sta izvršila na podlagi tozadevne naredbe notranjega ministra odposlanca tukajšnjega sreskega poglavarstva vladni svetnik g. Lajo Klobič in policijski pristav g. Janjo Škof. Pri obeh organizacijah sta zaplenila arhiv in štamplike, dočim denarja nista našla.

— Velika žepna tatvina. Zandameriški stanici v Zalcu je prijavil Andrej Kajtna, doma iz Sv. Pongraca pri Grižah, da mu je 9. t. m. izginila na celjskem kolodvoru pred odhodom savinjskega vlaka iz levega suknjičevega žepa listnica z vsebino 7500 Din gotovine in z več dokumenti. O premetenem žeparju ni nobenega sledu.

Pride! Savni Pride!
L. Možuhin
v najnovešem gigantskem
velefilmu
Knez Boris
Pride! ELITNI KINO MATICA

Razvoj dojenčka

zavisi od matrine hrane. Mati bo sama pojačila svoje sile, povečala množino svojega mleka, pobojšala njegovo vrednost ter ga obogatila z vitamini, ako bo redno uživala Ovomaltine

V Društvenem Kinu na Jese-
nicah

se te dni odvija največji film sveta

Kralj kraljev

v 18 ogromnih delanjih, ki se odigrajo naenkrat.
Nepopisna lepota brezštevnih očarujočih pri-
zorov.V Ljubljani cel teden vse predstave razprodane.
Senzacija ne samo za Jelenice, pač pa za vso
Gorenjsko.Okoliščini naj se blagobotno udeležijo predstev
v nedeljo 17. in torek (Sv. Jožet), Savski sojem,
19. marca.

Več razvidno iz lepakov.

DRUŠTVENI KINO NA JESENICAH.

Tragično naključje

Ljubljana, 13. marca

Gospa Matka Rožmančeva iz Horjula se je odločila, da ponese svojega 9 mesecev starega sinčka v ljubljansko bolnico. Mali Slavko se je nedavno opraskal. Pa navidezno neznatna ogreblina se ni hotela zacetiti, zato je sklenila dobra mamica, iskati pomoč v deželni bolnici.

Precej zgodaj je sedla na voz in se od-
peljala z otrokom proti Drenovemu griču.
Odtam se je peljala z avtobusom v Ljub-
ljano. Malo pred Drenovim gričem je bila
cesta precej kopna in voznik je zavozil
malo v stran. Pri tem pa se je zgodila
prva neizgoda. Sami so se nagnile in Ro-
žmančeva je zdrknila z detetom po strmim
bregu. Občutila je precej hude bolečine,
a niti malo ni mislila, da je tako hudo, kakor
so ugotovili v bolnici.

Zdravnik je ugotovil, da ima roko dva-
krat zlomljeno. Ubogo mater so vzeli v
zdravniško oskrbo in od nje ločili dete, ki
ga pa ni več videla živlega. Ko se je materi
jelo boljati, so ji sporočili žalostno novico:
njen ljubki sinček Slavko je umrl. Dete je
namreč prineslo že v bolnico kali skratin-
ke, česar doma nihče ni slutil, in je za-
spalo za večno, medtem ko je mati pre-
trpela bolečine zaradi zlomljene roke.

Pride! Savni Pride!
I. Možuhin
v najnovejšem gigantskem
velikilmu
Knez Boris
Pride! ELITNI KINO MATICA

Po spovedi zblaznel

Celje, 13. marca.

Z današnjim opoldanskim vlakom sta odpe-
la dva uslužbenca celjskega invalidskega doma
bojnika Bukovnika v opazovalnico ljubljanske
bolnice. Bukovnik je bil nastanjen v tukajšnji
hiralnici kot invalid težje vrste, ki ima notranje
poškodbe iz svetovne vojne.

Prod tremi dnevi je invalid Bukovnik pričel
kazati neobičajne znake duševnega razpolože-
nja. Njegovo stanje se je davi tako poslabšalo,
da so morali Bukovnika vtakniti v prisilni jo-
pič in ga odpeljati v ljubljansko bolnico. Ljudje
so se pričeli zanimati za povod, ki je dovedel
invalida v žalostno stanje. Njegovi prijatelji so
izpovedali, da je bil Bukovnik nekako pred tre-
mi dnevi pri spovedi v neki celjski cerkvi. Od
tedaj se je počutil ožoginjen in je padel v težko
duševno depresijo. Nesrečni invalid je star 40
let in doma iz celjske okolice.

Iz Zagorja

— Predavanje s skioptičnimi slikami.
Podobor SPD v Zagorju priredi skupno s
prosvetnim pododsekom Delavske zborni-
ce v Zagorju kulturno predavanje s skiopti-
čnimi slikami »Julijske Alpe« v petek,
15. t. m. ob 19. v občinski dvorani. Preda-
val bo g. Ante Beg, predsednik SPD v Tr-
bovljah. Ker je predavanje splošno kulturne
ga značaja ter v glavnem namenjeno v
propagandne svrhe za razvoj planinstva
med tukajšnjimi rudarji, kakor tudi za
razvoj tujeskega prometa, vabimo na to
predavanje vse ljubitelje planinstva. Po
predavanju, ki bo trajalo približno eno
uro, se bo vršil sestanek članstva, na ka-
terem se bodo razdelile dole planinske le-
gitimacije. Obenem se bo sestavil delavni
odbor podobora SPD.

Roborin, čaj za želodec in čiščenje
krvi, uspešno sredstvo proti
debelosti, slabe prebave in habi-
tuelne obstopacije. — Dobi se v
vseh lekarnah. Proizvaja lekarna
ARKO, Zagreb, Illica št. 12.

Ne mačite svoje dece z ribjim oljem, temveč s
dajte**JEMALT**

JEMALT se more dajati v vseh slučajih, kjer
je potrebno dajanje ribjega olja. Dobiva se v
vseh lekarnah v majih omotih po 25 Din in
velikih omotih po 42 Din.

Najboljše, najtrajnejše, zato
najcenejše!

13

**ZVEČER za
namakanje**

Schichtova

**ZJUTRAJ za
izkuha-
vanje**

Schichtova

ŽENSKA HVALA

pa je pranje gotovo!

TERPENTINOVO MILO

Slager pesem n tango:

KREOLA

Godba, vino, ljubav in prekrasen par
Clara Bow in Clive Brook.
Pidel Poror Ki o Ljubljanski dvor

Sport

Sportni drobiž

Tekma med dunajsko in zagrebško no-
gometno reprezentanco se bo vršila 5. ma-
ja v Zagrebu. Tako je vsaj sporočil dok-
tor Meisl JNSU.

Italija hoče na vsak način doseči, da se
ji poveri izvedba svetovnega nogometne-
ga prvenstva. Kongresu FIFA v Barceloni
bo stavila naslednja predloga: Italija se
obvezuje, da prevzame vse davke in da
bo od brutto dohodkov oddala 70 odst.,
FIFA, ki jih bo razdelila med države, ki
se bodo udeležile prvenstvenega tekmo-
vanja. 30 odst. bo ostalo italijanskemu sa-
vezu. Pri tem treba omeniti, da mora od
teh 30 odst. plačati 15 odst. državnih
davkov. Italija prevzame vse aranžman in
vse stroške. Plačala bo vsakemu moštvu
za vsako tekmo 56.000 Din. Italijanski sa-
vez prevzame tudi hotelske stroške, iz-
vozniške in železniške stroške za potovanja
po italijanskem ozemlju. Ako bi prišla
v Evropo ameriška moštva, bodo deležna
posebnih ugodnosti.

Med državami, ki so vključeni v FIFA,
se je vršilo leta 1928. 74 meddržavnih tek-
m. Na vstopnici je prišlo v blagajne
25.400.000 Din. V tej vsoti niso vsote
vstopnine tekem med britanskim savezom
Anglije, Walesa, Škotske in Irskje ter do-
hodki iz olimpijskega nogometnega turnir-
ja. Ze iz te številke se vidi, da je tudi go-
spodarska važnost sporta zelo velika.

Iz Amerike prihaja vest o novem svetov-
nem rekordu v metu diska, ki ga je v
Newyorku postavil Palo Alto Eric Krenz
(Stanford University) z 49.505 m. Ofici-
jelni svetovni rekord je dosedaj imel
Američan Houser z 48.20. Ta rekord je la-
ni prekosil Nemec Hoffmeister z 48.77 m,
vendar njegova marka še ni priznana. No-
vi svetovni rekord je nemškega pokole-
nja.

Nurmi zopet zmaga! Po ukinitvi sus-
penza je s svojim rojakom v Ameriki star-
tal v teku moštev na dve milj ter zmagal
v času 18:17.

Jonny Weissmüller, znani plavalec, hoče
iti k filmu, najbrže zato, ker mu bo film-
ska kariera nesla več kot sportna. Iz Hol-
lywooda je dobil več ponudb. Zaradi tega
je, kakor javljajo, opustil svojo namero,
da bi odšel kot plavalni trener na Japono-
sko. Hollywood ga bolj mika. Vsekakor
mora priznati, da mu je sport krčil pot k
filmu.

Otvoritev nogometne sezone
v Ljubljani

SK Ilirija otvori nogometno sezono prihodnjo
nedeljo s prijateljsko tekmo s SK Rapidom iz
Maribora. Ta tekma bo tako rekoč glavni pre-
izkus in priprava nogometašev Ilirije za prven-
stveno sezono, ki se prične 24. t. m. Po dol-
gem zimskem odmoru bo to prvi nastop moštva
na igrišču, kajti dosedaj je treniralo le v zapre-
tem prostoru.

Rapid je vsekakor moštvo, ki bo pristajalo
Iliriji, da da iz sebe vse, ako bo hotela doseči
dober rezultat. Nam vsem so še v dobrem spo-
minu tekme z mariborskima vodilnima kluboma,
ki sta v svojih nastopih napravljali ljubljanskim
moštvom dokazala, da je mariborski nogomet
najmanj dosegel ljubljanskega. Tako Ilirija, ka-
kor tudi Rapid nastopita s svojo momentano
najmočnejšo garnituro.

Tekma prične ob 15. uri. Vrši se tudi pred-
tekma II. garniture Ilirije z enim izmed ljub-
ljanskih prvotrajnih klubov.

SK Ilirija (tenis sekcija). V petek 22. t. m.
ob 18. uri se vrši v damski sobi kavarnice Emona
sestanku, na katerega so vabljene vse, ki se za-
nimajo za to lepo panogo sporta. Osobito važno
gleda razdelitev ur. — Načelnik.

SK Ilirija (tenis sekcija). V primeru stano-
vitega vremena bodo meseca aprila otvorjeni
vsi tenisprostorji pod Čokčinovim gradom, na kar
opozarjamo vse zainteresirane, ki imajo namen
igrati tenis. Da šimpreje vpošlejšje priljave na
naslov: SK Ilirija, tenis sekcija, Gospodarska
cesta 8, ter da se sigurno udeležijo sestanka, ki
se vrši 22. t. m. — Načelnstvo

Službeno iz LNP. Dviglje se s današnjim
dnem začasna zabrana igranja SK Ptuj, ob-
javljena dne 16. febr., ker je klub med tem po-
ravnaval uvaženo mo globlo. Objavljajo se novi
naslovi: SK Ilirija, poštni predal 175; SK Gra-
fika, Delavska zbornica, soba 21/I. Prihodnja
redna seja upravnega odbora se bo vršila v pe-
tek 15. t. m. ob 20. v kavarni Emona, I. nadst.
Propagandni težko-atletični nastop, ki ga
priredi SK Sloven dne 16. t. m. ob 20. uri v
Mestnem domu, bo obsegal zelo važne in na-
pete borbe v rokoborbi in boksu. Na številna
vprašanja iz občinstva, kateri atleti bodo na-
stopili, se sporoča: Imena in pari borilcev bodo
objavljeni v dnevniki v petek 15. t. m. Pred-
videni so naslednji najboljši borilci v rokoborbi:
pevak kluba Tičar, Tomljenovič I. dr., v boksu:
Blazjak, Legat, Vrbovnik, Orešič, Zmuc I. dr.

GospodarstvoKako so razdeljeni krediti
pri Narodni banki

V zvezi s kritiko kreditne politike Naro-
dne banke, ki je bila iznešena na obtem
zboru preteklo nedeljo, navajamo v nasle-
dnjem nekaj podatkov o razdelitvi kreditov,
kakor so navedeni v letnem poročilu Na-
rodne banke.

Koncem preteklega leta je znašal meni-
ni portfelj Narodne banke 1470.5 milijonov
Din, lombardni pa 253.8 milijonov Din, sku-
paj torej 1724.3 milijona Din. Menični por-
telj in lombardna posojila so bila na posa-
mezne podružnice razdeljena naslednje (v
milijonih Din):

	portfelj	lombard	skupaj
Beograd	690.4	223.9	914.3
Niš	50.0	1.8	51.8
Skoplje	66.6	0.8	67.4
Zagreb	197.6	4.6	202.2
Varaždin	18.4	0.0	18.4
Osijek	37.8	6.6	44.4
Ljubljana	69.4	4.6	74.0
Maribor	43.0	0.1	43.1
Novi Sad	45.0	0.9	45.9
Subotica	24.2	0.6	24.8
Sarajevo	47.5	0.9	48.4
ostale podruž.	180.6	9.0	189.6
skupaj	1470.5	253.8	1724.3

Od skupnega meničnega portfelja in lom-
bardnih posojil od 1724.3 milijona Din je to-
rež odpadlo na Beograd 914.3 milijona Din
ali 53 %, na Zagreb 202.2, na Ljubljano 74.0
in na Maribor 43.1 milijona Din.

Tu je seveda treba pripomniti, da je viši-
na kreditov, ki so bili dati preko ljubljans-
ke podružnice, nekoliko večja, kajti v gor-
nji statistiki so upoštevani le menični por-
telji posameznih podružnic. Vsi menični
krediti ljubljanske podružnice pa so znašali
koncem preteklega leta 77.3 milijona Din.
Ker pa je bila koncem leta vsota v Ljublja-
ni eskomptiranih in pri drugih podružnicah
plačljivih menic večja, kakor pa vsota dru-
gih eskomptiranih in v Ljubljani plačljivih
menic, je znašal menični portfelj ljubljanske
podružnice le 69.4 milijona Din.

Povprečno so bili redni krediti pri ljub-
ljanski podružnici izplačljivi le s 54.3 %, pri
mariborski s 75.6 %, pri zagrebški s 56.8 %,
v Beogradu pa kar s 80.0 odstotka. No-
vi je znak, da se v zapadnih krajih naše
države smatra kredit pri Narodni banki bolj
za rezervni kredit, ki se ga izrablja pri večji
potrebi. To nam še bolj potrjuje dejstvo, da
so vloge na žirovne račune pri nas razmera-
no zelo visoke. Zanimivo sliko dobimo, če
odštejemo žirovne vloge pri posameznih od
skupnih kreditov (meničnega portfelja in
lombardnih posojil):

	milij. Din skup.	žir. vloge	razlika
Beograd	914.3	209.8	704.5
Zagreb	202.2	108.3	93.9
Ljubljana	74.0	45.1	28.9
ostale podruž.	538.8	130.0	408.8
skupaj	1724.3	493.2	1231.1

V efektivnih novčanih je Beograd izrabil
koncem preteklega leta kredit pri Narodni
banki z vsoto 704.5 milijona, Zagreb z 93.9
milijona in Ljubljana z 28.9 milijona Din.

— Predvidena ustanovitev državnega sta-
tističnega zavoda. Kakor smo že pred lne-
vi poročali, namerava vlada v kratkem iz-
dati zakon o statistiki. Predvidena je usta-
novitev posebnega državnega statističnega
zavoda, ki bi zbiral potrebne podatke ter
jih v predelani obliki objavljati. Vse institucije
v državi bi bile po zakonu dolžne temu
centralnemu statističnemu zavodu dati na
razpolago potrebne podatke in informacije.
Kakor poročajo iz Beograda, je minister za
socialno politiko v zvezi s pripravami za
ustanovitev tega zavoda in z izdelavo po-
trebnega zakona pozval iz Prage uglednega
čehskega strokovnjaka za statistiko dr. Ži-
žeka.

— Zagrebške gospodarske organizacije
odklanjajo predloženo načrt zakona o kon-
troli kmetijskih proizvodov pri izvozu. Pred-
včerajšnjim se je vršila v zagrebški Zbor-
nici za TOI konferenca o projektu zakona o
kontroli kmetijskih proizvodov pri izvozu.
Na konferenci so bili predstavniki Save-
za trgovcev, Udruženja izvoznikov in Saveza
mlinov. Po daljši razpravi je bilo sklenjeno,
da se načrt odkloni, ker ne odgovarja tu-
kašnjim razmeram v izvozni trgovini. Tr-
govske in borzne ustanove v teh krajih za-

dovoljavajo tako kupce kakor dobavitelje
ter prožijo popolno garancijo v vsakem
pogledu. Zakonski načrt v predloženi obliki
je potreben samo za Srbijo, ne pa za pre-
čanske kraje. Izraženo je bilo tudi mišlje-
nje, da bi bilo koristnejše, če bi se izvoz
posameznih predmetov reguliral s posebnimi
pravidniki.

— Reekspedicijska lesa na postaji v Brezo-
vici. Kakor smo že poročali, je prometno
ministrstvo načelno odobrilo reekspedicijsko
lesa na postaji Brezovica. Generalna direk-
cija železnice je sedaj izdala potrebne pogo-
je. Reekspedicijska je odobrena samo za les
iz pozicije D 22 b, ki se bo razkladal na tej
postaji v svrhu sortiranja pred izvozom v
inozemstvo preko Raketa. Rok za reekspe-
dicijsko znaša eno leto.

— Ponudbena obravnava za veliko doba-
vo železniškega materiala. Predvčerajšnjim
se je v Beogradu vršila ponudbena obra-
vnava za veliko dobavo železniškega materi-
jala v vrednosti preko ene milijarde Din.
Ponudbe je poslalo 70 tuzemskih in in-
ozemskih tvrdk, med njimi nemške, ameri-
ške, francoske in italijanske tvrdke. Kakor
se zahtuje, so cene za ta material glede na
finančne pogoje precej visoke ter se tudi že
čuje, da bo licitacija razveljavljena. Za raz-
veljavljenje govori tudi akcija jugoslovenske-
ga saveza tvornic vijakov. Ta savez, ki
obsega 11 tvornic, je imel nedavno v Beo-
gradu konferenco, s katere je bila poslana
ministrskemu predsedniku, finančnemu
prometnemu in trgovinskemu ministru re-
solutija, v kateri se zahteva, da se domačim
tvornicam omogoči dobava drobnega želez-
niškega materiala. Domačim tvornicam je
namreč sodelovanje pri licitaciji zaradi fi-
nančnih pogojev nemogoče. Država hoče ta
železniški material plačati v desetletnih 7-
odstotnih bonih, katerih pa inozemski doba-
vitelji sirovino niso pripravljeni vzeti v pla-
čilo tvornicam dobavljenih sirovini. Če bi se
dobava tega materiala oddala inozemskim
tvrdkam, bi to pomenilo za našo domačo
industrijo težak udarec.

— Zagrebški trgovci k preureditvi gos-
podarskih zbornic. V zvezi s pripravami za
izdajo zakona o gospodarstvih zbornicah na-
merava Zveza trgovcev v Zagrebu izročiti
trgovinskemu ministru predstavo, v kateri
bo zahtevala, da se osnujejo ločene zborni-
ce za trgovino, za obrt in za industrijo, ka-
kor obstojajo v Srbiji, ali pa da se uvede
sistem trgovskih gremijev kakor obstoja
v Sloveniji.

— Poštna hranilnica bo uvedla s 16. mar-
cem mednarodni virnanski promet s Ho-
landsko preko čekovnega urada v Haagu
pod istimi pogoji, ki veljajo za ta promet z
ostalimi državami. Podrobna pojasnila gle-
de mednarodnega izplačilnega in virnans-
kega prometa daje brezplačno podružnica
Poštna hranilnica v Ljubljani, pri kateri se
tudi lahko naroče sezname imetnikov ček-
računa ček. zavoda v Haagu.

— Zakon o pobujanju rastlinskih bolezni
in škodljivcev. V kmetijskem ministruju je
bil te dni izdelan načrt zakona o pobujanju
rastlinskih bolezni in škodljivcev, ki naj na-
domešči dosedanje tozadevne pravilnike.
Načrt zakona je bil dostavljen vsem kme-
tjskim organizacijam v izjavo.

— Ukinitve izvozne carine na bučnice.
V »Službenih novicah« od 12. t. m. je ob-
javljen razpis generalne direkcije carin, s
katerim se ukinja izvozna carina na bučnice.
Z objavo tega razpisa je odstranjena
ovira za ukinitve avstrijske izvozne carine
na bučno olje.

— Znižanje vvozne carine na modro ga-
lico in žvepleni cvet. V »Službenih novi-
cah« od 12. t. m. je objavljen razpis ge-
neralne direkcije carin, s katerim se zniža mi-
nimalna vvozna carina na bakreno galico od
12 na 6 zlatih Din za 100 kg. Znižanje teh
carin je z dnem objave stopilo v veljavo.

— Dva konkurza. Konkurz je razglašen o
imovini Antona Ranta, trgovca z mešanim
blagom v Ložu (prvi zbor upnikov pri okr.
sodišču v Ložu 26. t. m., oglasitveni rok do
30. aprila, ugotovitveni narok 25. maja (ter
o imovini Mihaela Smonigove, trgovke v
Zgornji Polskavi (prvi zbor upnikov pri
okrajnem sodišču v Slovenki Bistrici 14. t.
m., oglasitveni rok do 18. aprila, ugotovit-
veni rok 2. maja).

— Občni zbori. Kolinska tovarna hranil,
d. d. v Ljubljani 26. aprila; »Saturnus«, d.
d. za industrijo pločevinastih izdelkov v
Ljubljani 28. t. m.

VREMENSKO POROČILO

Meteorološki zavod v Ljubljani, 13. marca 1929.

Višina barometra 308.8 m.

Kraj	Ceo	Barom.	Temper.	Rel. vlaga	Smor vetra	Oblačn.	Padavine
opazovanja					in brzina v m in sek	0-10	
Ljubljana	770.7	4°	86	SW2	10		
Maribor	770.7	3°	82	W4			
Zagreb	770.9	2°	85	W2	2		
Beograd	770.9	1°	96	W2	1		
Sarajevo							
Dubrovnik							
Skoplje	7.						
Split	767.0	6	65	NNE5	0		

Solnce vzhaja ob 6.18, zahaja ob 18.2, luna vzhaja ob 7.28, zahaja ob 20.40.

Najvišja temperatura danes v Ljubljani, najnižja 2

Dunajska vremenska napoved za četrtek: Pretežno jasno, nekoliko toplejše.

Borze

13. marca.

Na ljubljanski borzi je bil danes devizni
promet srednji. Velika je bila potreba v
devizi na London, večja tudi v devizah na
Curih in Prago. Razen potrebe v devizi na
Dunaj je vso ostalo potrebo krila Narodna
banka. Deviza na London se je nekoliko
okrepila, dočim je deviza na Dunaj za ma-
lenkost popustila.

Na zagrebškem efektivnem tržišču je vojna
škoda ponovno za malenkost popustila.
Promet je bil slab. Za aranžma je notirala
424 — 425.5 (v Beogradu 422.5 — 423.5),
trgovala pa se je za mare po 424 in za
april po 427. Investicijsko je bilo zaključeno
po 90.50. Med bančnimi vrednotami je
bilo malo prometa. Zaključki so bili v Jugo-
banki po 94 in v Srpski po 158. Med indu-
strijskimi vrednotami je Trboveljska neko-
liko popustila. Zaključena je bila po 465. V
ostalem je bil zaključen samo še Slavski
po 100.

Devize in valute.

Ljubljana. Amsterdam 22.8225, Berlin
13.505—13.535 (13.52), Bruselj 7.9102, Bu-
dimpešta 9.9337, Curih 1094.4—1097.4
(1095.9), Dunaj 7.9894 — 8.0194 (8.0044),
London 276.16—276.96 (276.56), Newyork
56.86, Pariz 222.35, Praga 168.35—169.15,
(168.75), Trst 298.34.

Zagreb. Amsterdam 22.7925 — 22.8525,
Dunaj 7.9894 — 8.0194, Berlin 13.505 —
13.535, Bruselj 7.9892 — 7.9252, Budimpe-
šta 9.9187 — 9.9487, London 276.16—276.96,
Milan 297.25 — 299.25, Newyork 56.78 —
56.96, Pariz 221.55 — 223.55, Praga 168.35
— 169.15, Curih 1094.4 — 1097.4.

Curih. Zagreb 9.1275, Pariz 20.905, Lon-

don 25.23875, Newyork 519.975, Milan 27.225,
Praga 15.3975, Dunaj 73.04, Budimpešta
90.645, Berlin 123.375, Bruselj 72.19.

Efekti.

Ljubljana. Celjska 158 den., Ljubljans-
ka kreditna 126 den., Praštediona 850 do
860, Vevče 10 den., Dušik Ruše 260—280,
Stavbna 50 den., Kreditni zavod 170 den.,
Sešir 105 den., Kr. ind. 275 den.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda
424 — 425.5, kasa 423.5 — 425.5, za mare
424 — 426, za april 427 — 429, za decem-
ber 460 bl., investicijsko 90.5 — 91, agrar-
ne 54 — 55; bančne vrednote: Praštediona
850 den., Unionbanka 55.75, Kreditna 93
den., Zemaljska 140 — 145, Ljubljanska
kreditna 126 den., Narodna 70.25 — 71.00,
Jugo 94 — 95, Poljo 17.50 — 18.50, Srpska
156 — 157; industrijske vrednote: Gut-
mann 200 — 205, Slavski 100 — 101, Sla-
vonija 5 — 5.50, Nihag 2 — 3, Drava 465
bl., Isis 21 — 24, Vevče 120 den., Dubro-
vška 500 — 505, Jadranska 580 — 62

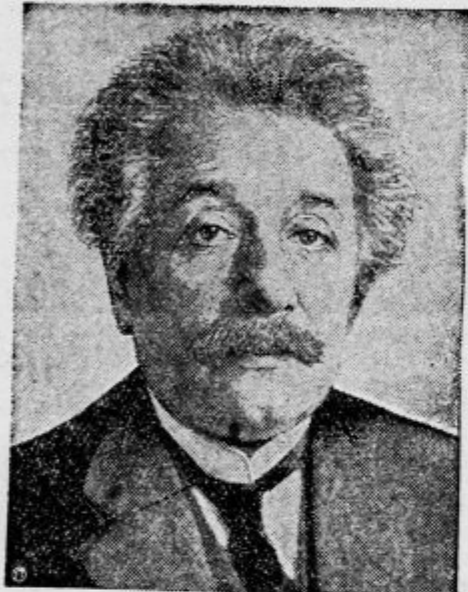
Iz življenja in sveta

Albert Einstein kot človek

Ob petdesetletnici očeta relativnostne teorije

Pred nekoliko leti sem prebil v Ameriki težko črno dobo mojega življenja. Zapustil sem New York in sem živel sam s svojo mačko v majhnem obmorskem mestu. Bila je zima, samota, tegoba in nad vse pobito razpoloženje.

Tu mi je prišel profesor Albert Einstein na pomoč. Prejel sem knjigo, ki je podajala obširno razlago njegove relativnostne teorije. Skušal sem se spomniti napol pozabljenih predavanj o višji matematiki iz svojih študentskih let. Začel sem prebirati te navidezno suhoparno shematične formule.

le, reševati te matematične konstrukcije, ki spominjajo na aforizme. Začutil sem v njih vsenoglednost neke kozmične volje, na znotraj usmerjen veter v vesoljstvu. Sedaj se mi je zdelo umljivo, da se mora po tiru brzeči orijentekspres manjšati, da poteka na mesecem drugače nego na zemlji; da je neskončno svetovje vendar le omejeno. Mogočna etična, povdarjam etična sila mi je zadihala iz te knjige. Tu se uresničujejo še bolj zgoščene, še bolj bliske Kantove besede o zvezdnatem nebu nad mano in o moralnem zakonu v meni. Čisto novovrstno so zazveneli sedaj ti Kantovi imperativi. V njih je bilo nekaj presrekega in njih napoved je bila Einstein. Tisti knjigi se moram zahvaliti za svoje notranje ozdravljenje. Svoje tedaj tako skaženo življenje sem začel sedaj opazovati z drugačnimi očmi. In začutil sem, da mi je ozdravljenje blizu.

»Bratje Karamazovi!«, ki sem jih bral kot petnajstleten deček, in Einstein, ki sem ga doživel trideset let pozneje, sta bila dva mejnika na poti mojega življenja, dva popolnoma različna in nepozabna mejnika. Skoraj bi dejal: Einstein je uravnil in ozdravil, kar je bil Dostojevski zvil in ranil.

Nekoliko mesecev pozneje je prišel prof. Einstein z dr. Weitzmannom, znanim voditeljem zionističnega gibanja, v Ameriko. Bil sem med tistimi, ki so pozdravili ljubljeno gosta.

»Povejte, prosim vas,« sem vprašal dr. Weitzmanna, »ali razumete Einsteinovo teorijo?«

Razumni, nekoliko norčavi pesnik je odvrnil: »Med vojnjo mi je Einstein vsak dan razlagal svojo teorijo in ko sva dospela na cilj, sem spoznal, da to on razume.«

Spodaj v salonski kajuti sem se seznanil z ustvariteljem relativnostne teorije. Najprvo me je presenetilo njegovo ogromno, izredno, naravnost pretirano učinkujoče čelo, njegova žarka belina. Pod ním čudno črne, pozorne, pametne, dobre oči, resne kakor resne otroške oči. Te oči so dosti mlajše od čela in (sedaj) belih las. Okoli ustnih nekaj žalostno mehkega, dobrotnega, isto tako kakor pri mnogo obetajočih otrocih.

Sedel je kakor kakšen predsednik ob ozki mizi in obkrožal ga kakšen tucat ameriških reporterjev. Tem dečkom, ki oddajajo drugače inspirirane članke o nogometu, je bila sedaj naloga, seznaniti Ameriko z relativnostno teorijo. Prof. Einstein je podajal svojo teorijo v nemškem jeziku. Nekdo je prevajal, reporterji so pridno belčili. Tu v tej nizki, zatohli kajuti sem doživel enega svojih najmočnejših duševnih pretresilcev. To se je zgodilo tako: Neki reporter je vprašal: »Ali postavljate svojo teorijo višje nego Newtonovo?«

Po kratkem premoru je odgovoril Einstein: »Da.« Po končanem predavanju je vzel prof. Einstein svoje gosli pod pazduho in se je odstranil. Je izvrsten goslar, rad obiskuje koncerte, zlasti violinske koncerte. Med takšnim koncertom v Beethovnovi dvorani v Berlinu sem ga zopet srečal in sem ga spomnil na srečanje v New Yorku in na ameriške reporterje.

Profesor Einstein stanuje v tihi ulici zapadnega Berlina v hiši bogatega ruskega emigranta, ki je postal v Nemčiji bogat. Gospod S. je ponosen na svojega najemnika. Nad njegovim stanovanjem, pod streho, mu je pripravljen posebno sobo, kjer dela učenjak lahko v polni samoti in v miru. Včasih se zgodi, da je v tej sobi mrzlo in da je treba sedeti v suknji. Tujcem se redkokdaj posreči, da prodrejo do tega laboratorija duha. Tu vam je miza, na njej ni ne knjig ne rokopisov. Samo kos papirja je tu in čaka. Profesor Einstein, s pipo v roki, sedi nepre-

mično. Premišljuje, ali bolje: svoje možgane predaja tisti sili mislecev, ki vedo ž njimi kaj početi; oni jih nasičajo, obogatujejo, oplajajo. Pipo je že davno ugasnila. Že davno je minula ura, zemeljska šestdesetminutna ura. Učenjak tega ne opazi. On je v veseljnosti; postal je eno z nepremičnim, na znotraj usmerjenim vesoljnim vetrom. Skoro da je v nekakšnem transu. Potem, kakor da se je prebudil, si zapiše na papir kakršnikoli stavek ali kakšno formulo — to je vse! Enotnost s skrivnostjo vseh skrivnosti je prešla.

Vsak dan dobiva prof. Einstein veličanske kupe pism. Nihče v njegovi mestni četrti ne prejema niti dvajsetine pism, ki jih pišejo učenjaku iz vseh delov sveta. Veliko etično silo njegove formule, o kateri sem že govoril, občutijo po vesoljni zemlji in možno je, da stoji v obratnem razmerju s kvadratom oddaljenosti.

Ta sila izvira neposredno iz njegove osebnosti. Nje zunanjo obliko tvori čudovita stvarnost v občevarju, visoka, res demokratska bitnost. Nekoč je prišel učenjak k svojemu hišnemu gospodarju s sledečim »praktičnim« predlogom:

»Hišniku je težko, streči za mojo služkinjo vsakokrat pri liftu. Lahko bi napravili takole: Jaz bom hodil peš v svoje stanovanje (v petem nadstropju), zato pa se bo služkinja posluževala lifta.«

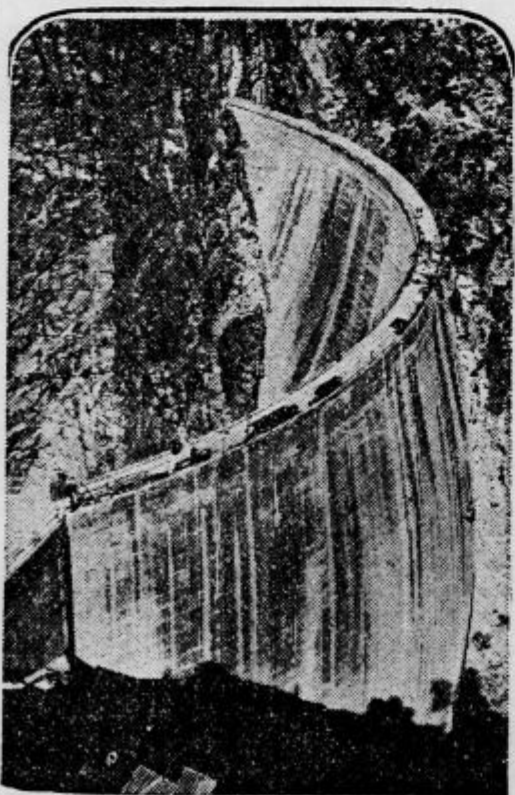
Ta predlog je gospodar odklonil. Neko drugo »praktično« idejo pa je vendarle udeležil: Prošlo pomlad je potoval na zdravniški nasvet v Davos, da bi si ozdravil srčno slabost. Na postaji ni hotel v svoji demokraciji dovoliti nosaču, da bi vzeli njegovo prtljago in je zvelkel svoje stvari osebno po dolgi poti do hotela. Uspeh je bila srčna bolezen, ki ga je privedla za tri mesece na posteljo. Njegovi prijatelji so takrat prikrivali svetu to nevarno bolezen. K sreči je pa ozdravel in se je lahko vrnil k svojemu učenjaskemu delu.

Zivljenje mu je delo in resna, trda dolžnost. Vso Noblovo nagrado je razdal. Ni potoval k angleškemu kralju, ker nima fraka. Dela, predava, igra v dobrotelne namene na gosli, se zanima za skrbi tega življenja in koraka ž njim, on sin kozmosa, ki so ga že za življenja ovenčali z legendarno nesmrtnostjo. *Osip Dimov.*

Einstein je prišel na podlagi svojih raziskovanj do spoznanja: da so naša spoznanja o fizičnem svetu relativna; da bazirajo vsi fizikalni pojavi na nekem splošnem, temeljnem zakonu; da sta materija in energija dva različna pojavi iste osnovne naravne sile; da je naše svetovje omejeno; da se naše zaznavanje fizičnega sveta izživlja v četverodimenzionalnem kontinuu prostora in časa; da je svetloba podvržena istim mehaničnim zakonom gibanja in težnosti kakor materialna telesa; da je največja v fizičnem svetu možna hitrost hitrost svetlobnega žarka (približno 300.000 km v sekundi).

Kako komplicirana je njegova relativnostna teorija, naj pokaže sledeči Einsteinov primer: Če se nekdo odmakne od zemlje proti nebu hitreje od svetlobe, vidi v primeru, če na zemlji izstrele kroglo iz toka, da se izstreljena krogla ne pomika proti vsemirju, ampak pada nazaj v top.

Prof. Einstein se je rodil v Ulmu in je služboval najprej v patentnem uradu v Bernu: l. 1909. so ga pozvali na univerzo v Curih, pozneje pa v Prago. Slovečo teorijo o relativnosti je postavil prvič l. 1905. Pozneje jo je razširil in izpopolnil. l. 1922. pa je prejel Noblovo nagrado za fiziko. Danes je Einstein, gotovo največji sodobni mislec v Nemčiji, ravnatelj berlinskega zavoda za fiziko. Njegovo najnovejšo delo se bavi z gravitacijskim poljem (s privlačnostjo naše zemlje in drugih nebesnih teles), z električnim in magnetnim poljem.

Ogromen jez v Kaliforniji

V bližini Los Angelesa so zgradili 130 m visok, ob vznožju 30 m, na vrhu 20 m širok jez. Ta veličanska zgradba je stala 2.500.000 dolarjev.

32 milijonov avtomobilov teče po svetu

»American Automobile« priobči vsako leto statistiko, koliko avtomobilov je v prometu prvi dan leta. l. januarja 1929. je teklo po svetu 31.929.52 avtomobilov. l. januarja 1928. jih je bilo 29.638.535. Torej je narastka tekom enega leta 2.291.417, izmed teh 1 milijon 250.000 v Zedinjenih državah. Sploh je največ avtomobilov v prometu v Zedinjenih državah, in sicer 24.494.580. Za njimi pride Velika Britanija z 1.372.109 avtomobili; Francija jih ima 1.108.900, Kanada 1.061.828. V Evropi je avtomobilov 4.218.986, v Aziji 416.747, v Afriki 278.272, v Zedinjenih državah 24 milijonov, v južni Ameriki 1.813.762, Oceanija jih šteje 707.069.

Elegantna pomladna toaleta

Oblečilo iz črnega satina s čipkami

Tako lep plašč! - da!

za maj dena p i t v d k i
Drago Schwab

Zakon med Madžarko in črncem

Prošlo nedeljo se je omožila v Budimpešti hči zelo znane in ugledne madžarske obitelji Edit Greinerjeva, z Johnom Shuttlehantom iz Minnesote. Shuttlehant je črnc in ima v Ameriki veliko posestvo. Kajpada je bil v roditeljski hiši Greinerjev hud prepir, preden so se starši odločili dati roko svoje hčere črnpoltemu Američanu! Ne oče ne mati nista hotela prvotno pristati na zahtevo Edit, da postane žena minnesotskega drugokožca. Šele potem, ko je, hči skušala izvršiti samomor, sta se roditelja odločila, da ji dasta na prosto, naj stori kar hoče. In zdaj se popelje Madžarka čez morje v novo domovino! Če bi bila navadna ženska, bi ji tega nihče ne zameril, ampak gospa Shuttlehantova je študirala modroslovje na pariški Sorbonni. Pariz pa je postal za njeno ljubezen usodopoln, zakaj tu se je Madžarka seznanila s črncem, ki je nanjo tako močno vplival, da mu je sklenila postati zakonska družica.

Če v usodnem trenutku odpove revolver

32 letni Orest Miani, mesar v neki istrski vasi, je ljubil lepo Mei des Sparanjo. Mati se je protivila in prepovedala hčeri, občevarji z Mianijem. Hkratu ji je preskrbel za ljubico Jakoba Ljubica. Plašna Mercedes se je bala matere, zato je bila navidezno zadovoljna z vsem, kar je ukazala. Ljubila pa je Mianija toliko bolj, kolikor grše ga ji je blatila mati. Mercedes je morala iti služiti v Lošinj in potem v Trst. Ves ta čas sta si dopisovala Mercedes in Miani, kateri je večkrat odšel v Trst, da se je tam sestel s svojo ljubljeno. Mati je silila k poroki z Ljubcem, Mercedes je obupala in nasvetovala Mianiju skupno smrt. Ko je prišla domov, je bila navadno vesela, zvečer pa se je sestala z Mianijem. Šla sta v gozd. Miani jo je ustrelil v srce, obležala je takoj mrtva. Nato je meril nase ali revolver se ni več sprožil. Zaglaval se je Miani na to z mostu v vodo, pa tudi ni utonil in ni ubil. Slednjič je šel ves iz uma, orožnikom povedal, kaj je storil. Nesrečni Miani je te dni porotnikom v Puli ginljivo privoščeval zgodovino svoje ljubezni ali porotniki niso bili nič prav dovzetni za njegovo trpljenje in njegovo duševno zmudenost so upoštevali le na pol, vsled česar je bil

Najbolj poznane JKKOLJ pletenine za

VELIKONOČ

pri tt. Gričar & Mejač

LJUBLJANA

Šelenburgova ulica

Miani obsojen na 5 let zapora. Občinstvo je z nevoljnimi komentarji zapustilo porotno dvorano. Nesrečni Miani ima samo levo roko, desno mu je vzela vojna.

Proti radiu

Madžarski gledališki in igralski krogi se pritožujejo nad konkurenco, ki jo dela radio gledališčem, in zahtevajo odredbe, ki bi to konkurenco odbile. Igralci radijo, da razširja radio manjvredno umetnost, da pri produkcijah nastopajo nepomembni umetniki, ki so za svoje delo dobro honorirani, dočim bi v gledališču ne mogli eksperimentirati niti kot navadni statisti. Zato se ima uvesti akcija za odpravo radia...

Romarji

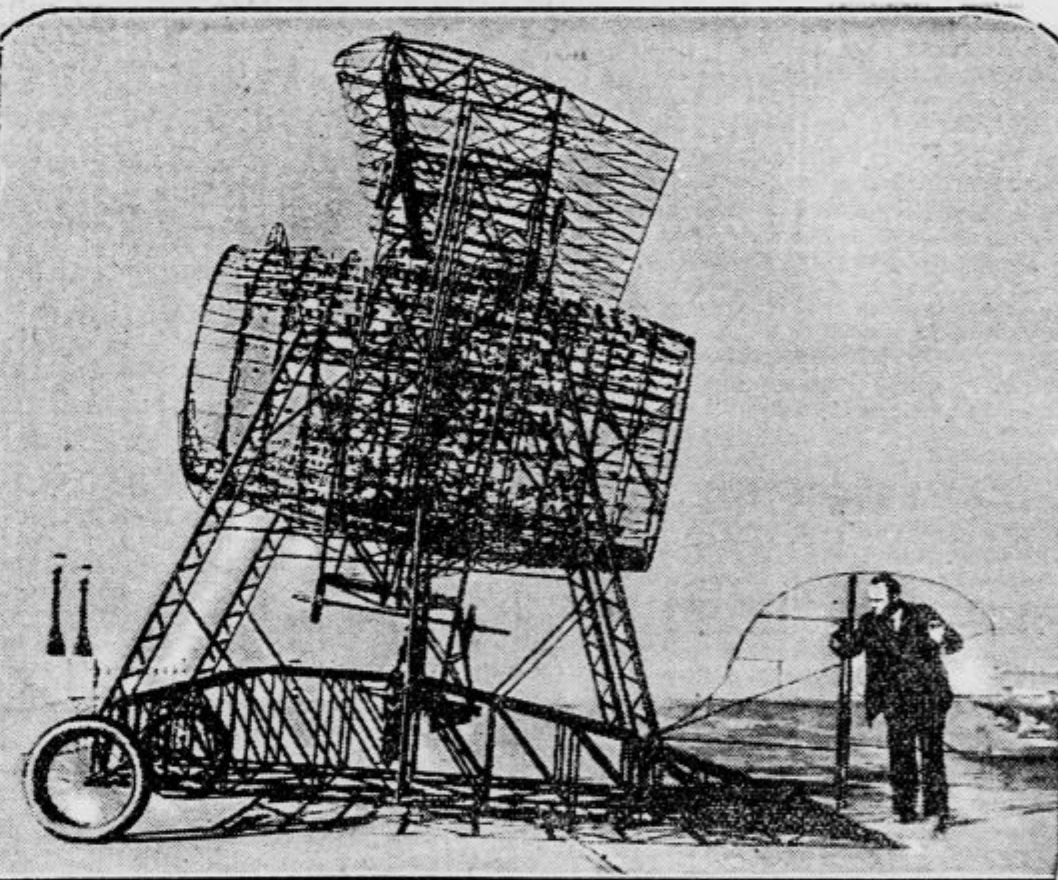
Letos pričakujejo v Rimu veliko število romarjev iz vseh krajev sveta. Napovedan je že doslej prihod nad sto večjih romarskih skupin. Za veličonočno praznike pride v Rim okoli pet tisoč francoskih romarjev.

Plinske bombe proti mehiškim vstašem

Mehiška vlada je naročila v Zedinjenih državah več letalskih eskadril, ki prispejo še ta teden v mehiško prestolnico. Kakor poročajo, je kupila tudi veliko množino plinskih bomb. Ker je bilo to orožje v Mehiki doslej neznano in ker vstasi nimajo niti ene plinske maske, bi bil učinek teh bomb katastrofalen, če bi jih vlada uporabljala proti upornikom. Zdi se, da je vlada odločena tudi za to.

25.000 dolarjev za polet brez pristanka

Ameriški polkovnik Eastwood, eden najbogatejših mož v mladem tesaškem mestu Dallas, je razpisal nagrado 25 tisoč dolarjev za 4800 milj dolg polet iz Rima preko New Yorka v Dallas, z ednim, ne nad 300 urnim pristankom v New Yorku, ki naj bi služil za even-

Ameriški izum

Američan Paul Nairn iz San Diega v Kaliforniji je opazoval let kolibrjev in je spradil gorjenje originalno letalo, ki bazira na rotaciji spirale. V notranjosti in na zunanosti velikega cilindra je nameščeno nešteto perutič, ki s svojim hitrim vrtenjem dvigajo letalo in ga vodijo naprej. Ta cilindri iz jekla bo gonil motor 80 k. s.

Opozorilo!

Vaš razmnoževalec Opalograph maže in daje umazane in nejasne odčitse. Prinesite aparat k meni, da ga vam zopet uredim, in to brezplačno. Za dobro delovanje aparata jamčim, ako boste kupovali Preservat in Fixat z varstveno znamko Globus pri

Gud. Baraža, Ljubljana, Šelenburgova ulica šte. 6
Glavna zaloga in samoprodaja original Opalographa

3756

Vsem sočustvujočim srcem javljamo tužno vest, da je Bogu udana preminula naša zlata, dobra mamica ozir. tašča, gospa

Frančiška Vrhunc

gostilničarka in posestnica v Prašah.

Prejenjalo je utripati najblažje srce. Omahnile so za vedno roke, ki so bile revežem vedno razprostrte.

Pogreb se vrši v petek 15. t. m. ob 9. uri iz Praš na pokopališče v Mavčičah.

Najblažji duši najblažji spomin!

V Prašah, dne 14. marca 1929.

Rodbini: Vrhunc in Jak.

Michel Zévaco:

75

V krempljih inkvizicije

Zgodovinski roman.

Centurion je z dozdevno malomarnostjo vzel pergamen, a da je Rdečbradec videl v njegovo dušo, bi mu ga bil nedvomno še tisti mah iztrgal iz rok.

Centurion je spravil dragoceni pergamen pod cape, v katere je bil oblečen, in krenil proti vratom.

»Do svđenja, dragi bratranec,« je dejal. »Niti trenutka ne smem izgubiti.«

Že je bil Centurion odprl vrata, ko je Barba Roja s čudno boječnostjo zamrmral:

»Christobal!...«

Centurion je spet zaprl vrata in počakal. Ko pa je videl, da Rdečbradec v svoji zadregi ne najde besede, mu je rekel s tisto neprisiljenostjo, ki si jo je časih dovoljeval v razgovorih med štirimi očmi:

»Trenutki so dragoceni, mož nama utegne odnesti pete. Brž povejte, kaj vas teži!...«

»Zastran dekleta sem mislil,« je rekel orjak in zardel.

»Zastran Giralde?... Tak tu vas žuli črevelj,« je porogljivo dejal Centurion.

»Ali ne bi mogel... ubiti dveh muh na en mah, če se ponudi prilika?...«

»Morda,« je s pretkanim nasmeškom odvrnil Centurion, »seveda le, če je dekletce v gostini. Saj veste, da tisti, kdor hoče goniti dva zajca hkratu, navadno ne ujame nobenega.«

»A če je tam?...«

»Če je tam, bom storil vse, kar morem, in nadejam se, da bom hmel več sreče nego prvokrat.«

»Dober sorodnik si, Christobal,« je dejal Barba Roja in obraz se mu je zjasnil. »Ako se ti posreči, da mi spraviš to deklino v roke, zahtevaj od mene vse, kar ti drago.«

»To objubo si moram zapomniti,« je rekel Christobal sam pri sebi. »Storil bom vse, kar morem, da ustrežem obojemu: vašemu sovraštvi in vaši ljubezni,« je odvrnil na glas.

Nato je odšel.

XIX.

Večerja.

Centurion je jadrno ubral pot pod noge. Sreče mu je kar poskakovalo, ko je pod svojimi capami gladil pooblastilo, izvabljeno Rdečbradčevemu prostodušju. Na vsak trenutek si je ponavljal, kakor da se hoče prepričati o nečem, česar ne more in ne more verjeti:

»Bogat sem! Bogat!... Vendar bom že lahko razprostrl peroti in pokazal, česa sem zmožen!«

Ko je v takih blaženih mislih korakal preko trga pred Alcazarjem, se je zdajci pokazala izza stebrovja temna postava in stopila predenj. Centurion se je ustavil in tiho vprašal:

»Nu? Kako je z njim?...«

»Četvorica plemičev ga je napadla tik pred vrati gostilne. Pognal jih je v beg.«

»Sam?« je nejeverno vprašal Centurion.

»Torero mu je priskočil na pomoč.«

»In zdaj?...«

»Pravkar je sedel za mizo. Drugujeta mu Torero in neki dolgin z imenom Cervantes.«

»Naročili so si toliko, da bo gotovo minila ura, preden vse pojedjo.«

»Vse gre po sreči! Vrnj se na svoje mesto in če bo kaj novega, pridi mi povedat v hišo med cipresami.«

Streljaj od Guadalquivirja se je skrivala v temnem zelenju

palm, pomarančevcev, citronovcev in cipres samotna hiša. Zlasti ciprese so štrlele okoli nje nalik visokemu zidu, ki jo je čuval vsake nadležne pozornosti.

Centurion je krenil naravnost proti stranskim vratom. Odprla so se, kakor hitro je dal s trkalom dogovorjeno znamenje. Prekoračil je vrt kot človek, ki pozna svojo pot in se vzpel po monumentalnih stopnicah v prostrano, bogato opremljeno vežo.

Štirje lakeji so ga pričakovali. Eden izmed njih je brez besede privzdignil težko baršunasto zaveso in ga povel v kabinet, ki je bil opremljen z nezasišanim razkošjem.

Familijar gotovo ni prvokrat stopil v ta prostor, sodeč po tem, da je komaj pogledal okoli sebe. Obstal je sredi sobe in nasmešek, ki mu je igral na ustnicah, je pričal, da se zataplja v kar najbolj rožnate misli.

Izza prekrasne brokatne barjere na drugem koncu sobe je mahoma stopila bela prikazen in veličanstveno krenila proti njemu.

Bila je Favsta.

Centurion se je globoko priklonil in jel tako sključen spoštljivo čakati, da ga ogovori.

Kdor je nezadovoljen s svojim kruhom ali pecivom, naj poskusi peči z **Jugobanal-patent-moko** pa bo takoj nadvse zadovoljen!

VLAHOV

ELIXIR, ki krepí in zdravi želodec, je edino **R. VLAHOV**

odlikovan na vseh svetovnih izložbah. Ime **VLAHOV** z našo etiketo je zaščiteno po vseh državah sveta.

ČUVAJTE SE PONAREJANJ!

Kupujte „Zvezdanko“

Zahvala.

Vsem, ki so izkazali zadnjo čast mojemu ljubljensmu možu

Franju Mercina

na njegovi zadnji poti, se prisrčno zahvaljujem.

Zlasti pa se čutim dolžno se zahvaliti prečastiti duhovščini od Sv. Petra in D. M. v Polju, pevskemu društvu Ljubljana za krasno pete žalostinke, g. dr. Jenkutu za ves trud ter za vse osebnostne in pismene sožalnice. Moja srčna zahvala zlasti vsem mnogostevnim prijateljem, ki so mojemu možu v boleznih izkazovali svoje prijaznost in ter na zadnji poti se izkazali, da so bili v resnici pravi prijatelji.

Ljubljana, 13. marca 1929.

Anica Mercina.

Zahvala.

Povodom smrti našega nepozabnega soproga, očeta, brata, starega očeta, tasta, svaka, strica, gospoda

Štefana Zorko

bivšega trgovca in posestnika

nam je došlo toliko blagodejnih izrazov sočutja, da nam je nemoogoče vsakemu se posebej zahvaliti in naj bo tem potom izrečena vsem iskrena zahvala.

Zlasti se zahvaljujemo vsem prijateljem in znancem umrlega, ki so mu tako številno izkazali zadnjo čast in se ga spominjali s cvetjem, častno zastopani požarni brambli in gg. pevcem za gniljive žalostinke.

Vsem tisočera hvala in Bog plačaj!

Laško, 10. marca 1929.

Globoko žalujoči ostali.

Drva

za kurjavo (odpadki od žag) v vsaki množini se dobe pri

IVAN SIŠKA

parna žaga in tovarna parketov, Ljubljana, Metlikova ulica 4. 2737 a

Vsak petek namočena

POLENOVKA

Anton Legat, trg

Ljubljana

Miklošičeva c. 28

SAMO 7 DNI

prodajamo izpod nakupne cene

izkoristite izborne švicarske ure, žepne z rubini po Din 99, 99 129, 159, SDŽ 190 Stenske ure od Din 180, 250, 350, 450. — Odplata K. D. Kralja Petra 64, Beograd.

Din 58.-

Švejkove pustolovščine

v svetovni vojni razveseljujejo ves svet.

Imamo jih tudi Slovenci v dveh knjigah. II. knjiga, ki popisuje Švejkove doživljanje na polovanju na bojišče za fronto, na fronti, v ruskem vjetništvu in po vojni zopet v Pragi, je pravkar izšla in velja broš. Din 46.—, vezana Din 56.—, Dobiva se v

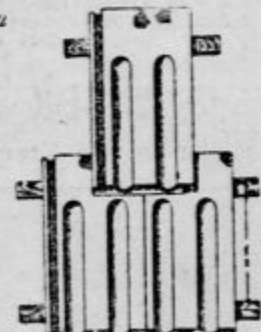
KNJIGARNI TISKOVNE ZADRUGE V LJUBLJANI
Prešernova ulica 54, ali Mariboru Aleksandrova cesta 13.

Opekarna F. P. VIDIC & KOMP., Ljubljana

tovarniška zaloga stavb materiala krasnih lončenih nečl in štedilnikov čeških email ploščic za štedilnike in obložitev sten. samostne opeke itd. v poljubnih množinah prvovrstne

zarezone strešnike

Najboljše, najprejnejše, tedaj tudi najcenejše kritje streh sedanjosti — Pravilno žgano gosto plago, brez apna, prezimi dobro in se ne lušči ter ne pije tako vode kakor nekateri drugi izdelki — Strešnik ima ravno prekritje na način kakor domači strešnik bobrovec, ter se doseže dobro zaprto streho in gosti strešni krov. — Na željo pošljemo popis in ponudbo.

ČIPICE

MODERNE
SPORTNE
ZA GASILCE
ZA GODBE
ZA ŽELEZNIČARJE

ZA FINANČNE STRAŽNIKE

ter čipice, k vsakojakim krojem v veliki izbiri; na zalogi po izredno nizkih cenah v specialni trgovini čipic Elzgi Eher, Kongresni trg Ljubljana. Zaloga vseh vrst elitne kožuhovine. Nakup kož divjačine po najvišjih dnevnih cenah

369